

Saulėta, dieną 70°, naktį 50°.
Saulė teka 6:31, leidžiasi 7:00

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

The First and Greatest Lithuanian Daily in America
NAUJIENOS
The Lithuanian Daily News
Published by The Lithuanian News Publishing Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608
Haymarket 1-6100
Over One Million Lithuanian in The United States

VOL. LVIII

Library of Congress
Periodical Division
Washington, D. C. 20540

Chicago, Ill. — Ketvirtadienis, rugsėjo-September 16 d., 1971 m.

Kaina 15c

218

PASLAPTINGA BRANDTO KELIONĖ I KRYMA

DEŠIMTIES TURTINGIAUSIŲ GRUPĖ PRADĖJO SVARSTYTI DOLERIO KRIZĘ

LONDONAS. — Vakar Londone susirinko svarbiausių pramonės galybių finansų ministrai ir bankininkai. Vadinamoji G-10, Group of Ten, susideda iš Amerikos, Britanijos, Japonijos, Kanados, Prancūzijos, Italijos, Vakarų Vokietijos, Olandijos, Belgijos ir Švedijos. Šie grupės nariai nepriklausau, tačiau dalyvauja posėdžiuose kaip stebėtojai. Liuksemburgas yra atstovaujamas Belgijos. Šių valstybių grupė įsteigė Tarptautinį Monetarinį Fondą ir jame — vadinamą G. A. B. (General Arrangements to Borrow), kuris veikia nuo 1962 metų. Į tą skolinimo fondą Amerika duoda 2 milijonus dolerių, Vokietija ir Britanija po 1 bil. dol., Prancūzija ir Italija po 550 mil. dol., Japonija — 250 mil., Kanada, Olandija ir Šveicarija po 200 mil., Belgija — 150 mil. ir Švedija — 100 mil. dol.

Ši grupė yra lyg klubas, kurio priėmimo mažiausias mokestis yra 100 mil. Ji duoda paskolas kitoms valstybėms arba iš fondo skolinasi patys nariai.

Dešimties grupė susirinko svarstyti Amerikos dolerio nepastovumo, užsienio prekybos deficito ir neseniai Amerikos užde- to 10% mokesčio visoms užsienio prekėms. Ties nuosimčiai pa- brangina pramonės valstybių prekes Amerikoje ir ypač palie- čia Japoniją ir Kanadą. Ameri- kos išdo sekretoriui Connally bus nelengva įtikinti grupės na- rius, kad jie kooperuotų su Ame- rika ir padėtų jai pataisyti už- sienio prekybos padėtį. Ameri- ka norėtų, kad kitos pramonės valstybės pakeltų savo valiutos vertę. Tuo atveju jų prekės pa- brangtų. Todėl Europos Rinkos valstybės siūlo Amerikai nuver- tinti dolerį.

Prezidentas Nixonas savo pa- skutinėje kalboje palygino šį ekonominį žaidimą į pokerį. Amerika tuoj po karo turėjusi visus lošimui reikalingus „čip- sus“ ir padalinusi juos kitiems, kad jie turėtų su kuo pradėti lo- šti. Dabar padėtis pasikeitusi ir Amerika nebegalinti lošti su vie- na ranka prirista užpakalyje.

Pasaulio biržose trečiadienį doleris nukrito iki savo žemiau- sios vertės. Japonijoje doleris nukrito 6.2%, Vokietijoje — 7.7%, Londono biržoje doleris buvo 3% žemesnis už nustatytą vertę — 2.40 dol. už svarą. Pa- ryžiuje doleris nukrito 3.7%, Belgijoje 3.87%. Net Madride ir Vienoje dolerio vertė nusmu- ko.

Iš visų 10 grupės narių tik — Kanada nenori dolerio nuvertin- mo, nes bijo, kad tuo atveju teks nuvertinti ir Kanados dolerį.

Argentina uždraudė importus

BUENOS AIRES. — Argen- tinos vyriausybė, numatydamą didelį prekybos deficitą, įsakė už- drausti visus importus iš užsie- nių. Šis įsakymas galios 60 ar 90 dienų, kol pasitaisys Argen- tinos užsienio valiutos padėtis. Šiuo metu deficitas siekia 76 mil. dol., kada pernai tuo pačiu me- tu Argentina turėjo perteklių 291 mil. dol.

Stebėtojai neabejoja, kad Ar- gentinai teks pasiskolinti pinigų iš Tarptautinio Monetarinio Fon- do. Šiuo metu Argentina jau turi 2.8 bil. dol. skolų ir metų gale teks atiduoti skolas dalį — 600 mil. dol. Tuo tarpu Argen- tinos valiutos atsargos siekia tik 660 mil. dol.

◆ Saigone sprogo komunistų padėta bomba, žuvo 10 asmenų, jų tarpe 3 amerikiečiai.

IŠ VISO PASAULIO

BELFASTAS. — Šiaurinėje Airijoje buvo nušauti du britų kareiviai ir penki sužeisti. Šiau- rinės Airijos valdžia paleido 10 žymių arių aktyvistų, tačiau dar laiko apie 250.

SALT LAKE CITY. — Gais- rui išsiplėtus slaugymo namuo- se žuvo 6 asmenys ir 11 buvo su- žeistų.

TEL AVIVAS. — New Yorko rabinas Kahane, žydų Gynbos lygos vadas, pareiškė, kad jis gyvens vieną mėnesį New York- ke, vieną — Izraelyje, kur bus įsteigtas pasaulinis jo vadovau- jamos lygos centras.

PHILADELPHIA. — Pensyl- vanijoje potvyniuose žuvo 11 as- menų. Nuo penktadienio iki an- tardinio iškrito apie 5 colius li- taus.

WASHINGTONAS. — Atsto- vų Rūmai panaikino 1950 metų įstatymą, leidžiantį vyriausybei steigti koncentracijos stovyklas. Balsavimas buvo 356 prieš 49.

ATTICA. — Kalėjimo riau- sėse žuvo tarp kitų ir teroristas Samuel Melville, nubaustas už bombų metimą New York'e 1969 m.

MONTGOMERY. — Alabamos legislatura davė gubernatoriui Wallace teisę atimti lėšas nuo- kyklų autobusams pirkti ir juos išlaikyti.

HOUSTONAS. — Buvęs Sen- Marcos, Texas, policijos virši- ninkas gavo 4 metus kalėjimo už plėšimus. Jis aiškinosi turįs du sergančius sūnus ir jo algos ne- užtektų jiems gydyti.

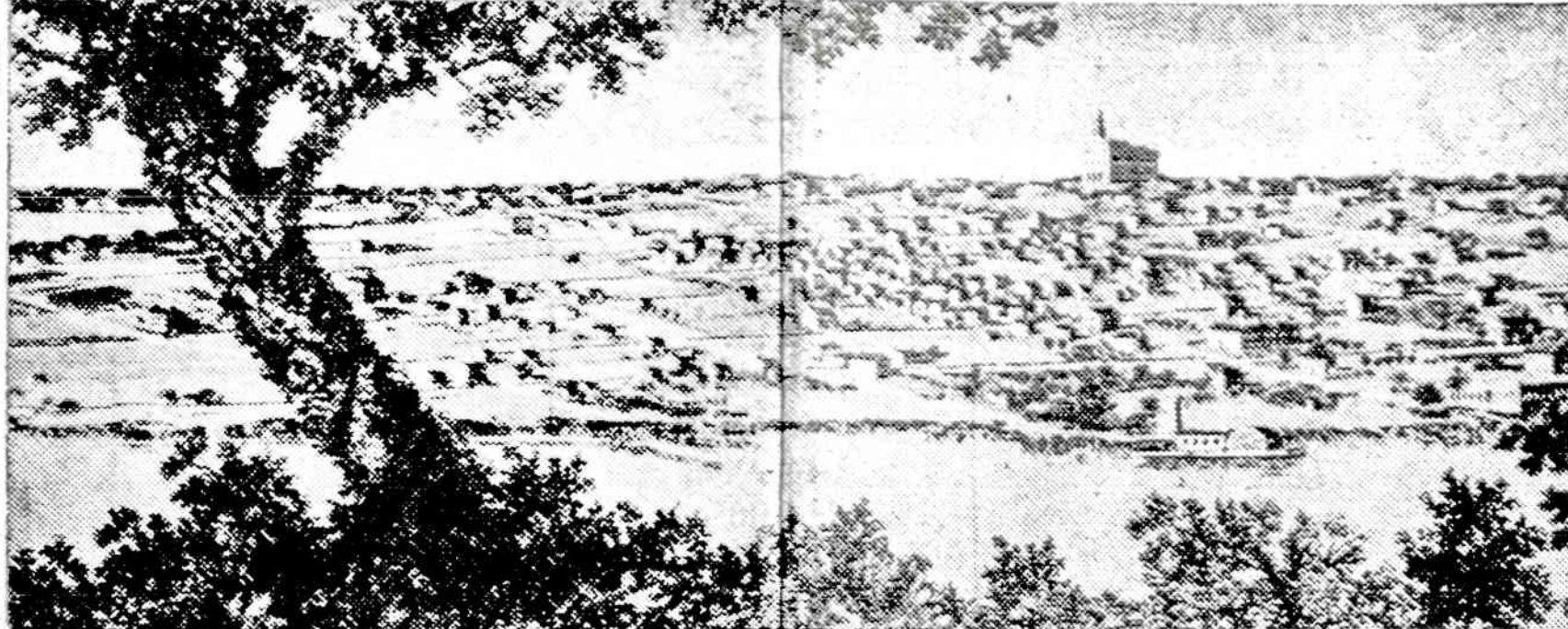
PARYŽIUS. — Prancūzija pašalino 6 policininkus, kurie vadovavo policininkų unijai, gra- sinusiai okupuoti kelias valdžios įstaigas. Policija grasina strei- ku.

SAIGONAS. — Pietų Vietna- mo kariuomenė užtiklo tris ko- munistų sunkvežimius, pakrau- tus ginklais, amunicija ir maistu. Šalia sunkvežimių rasti 32 priešo kareivių lavonai. Spėja- ma, kad jie žuvo nuo bombone- šių ugnies.

◆ Pietų Vietnamo kareiviai netoli Laos sienos rado dide- lius komunistų sandėlius su 400,000 šovinių ir daug spygliuo- tos vielos, gazolino ir ryžių.

— German Broadcasting & TV Systems atsiuntė Lietuvos Pasiuntinybei padėkos laišką už jai suteiktą medžiagą ruošiant filmą The Baltic States.

— Malonu pažymėti, kad The John F. Kennedy Center patal- pėse — Hall of Nations — ple- vėsuoja ir Lietuvos vėliava tar- pe kitų valstybių vėliavų, t. y. valstybių, su kuriomis JAV palaiko diplomatinis santykius.

Nauvo, III. miesto senas paveikslas. Jame gyveno daug mormonų, kuriuos išvarė kitų tikėjimų žmonės, sudegin- dami mormonų ūkius, namus ir šventoves.

IZRAELIO INŽINIERIAI PAGAMINO VISĄ EILĘ SAVO PAGERINTŲ GINKLŲ

TEL AVIVAS. — New York Times patyrė šį patikimų Izrae- lio šaltinių apie daug kainuojančią apsiginklavimo programą, kurioje Izraelitai inžinieriai gamina savo pačių konstrukcijos ginklus. Didelis dėmesys skiriamas naujam kovos lėktuvui, kuris vadinamas „Super Mirage“. Tai pagerintas versija prancūzų „Mi- rage“ lėktuvų, kurių pardavimą Izraeliui Prancūzija staiga su- stabdė 1967 m. Po to laiko Šveicarijoje dingio kelios dešės prancūzų lėktuvų planų ir brėžinių. Neabejojama, kad tie planai atsidūrė Izraelyje. Daug darbo Izraelio aviacijos statyboje įdėjo profes- sorius David Abir, kuris yra dirbęs Amerikos tūrimų programose ir prisidėjo statant britų ir prancūzų bendrą lėktuvą „Concorde“. Jis yra aeronautikos inžinierius ir profesorius Haifos Technion Institute.

Padidintas „Mirage“ lėktuvo kevalas turės Amerikos J-79 mo- torą, kurie varo Amerikos „Phantom“ lėktuvus. Izraelio lėktuvo versijoje bus mažiau ra- dario įrenginių, kurie būtini ak- tui skridimui, esant blogam orui. Izraelyje blogas oras retai kada pasitaiko ir tie aparatai nereikalingi.

Izraelio pareigūnai prisimena, kad gavęs nepriklausomybę Iz- raelis 1947 m. niekur negauda- vo ginklų. Jo agentai važinėjo ir supirkinėjo senus ginklus. Bu- vo nupirkti senų Čekoslovakijos šautuvų ir senų vokiečių „Mes- serschmittų“. Buvo skubus rei- kalas įsigyti savo ginklų dirbtu- ves. Jos ir buvo įsteigtos.

Be lėktuvų Izraelio inžinie- riai pagamino gerą šautuvą, ge- resnį už naujus Amerikos M-16 ir už sovietų AK-47. Šautuvas vadinamas „Audra“. Jis naudo- ja .256 kalibro kulkas, panašiai, kaip amerikiečių šautuvas.

„Jordan“ raketa jau išbandy- ta, tai žemės kovos raketa, ga- linti nešioti net branduolinius užtaisus. „Gabriel“ raketa, nau- dojama karo laivų, jau eksportu- oja į Singapūrą ir Iraną.

Už penkerių metų Izraelis turės naują tanką ir naują aviacijos raketa, kuri bus vairuojama te- levizijos pagalba. Izraelio in- žinieriai labai pagerinę ir so- vietų „Katiušą“, kurių nemažai buvo atimta iš Egipto kariuo- mės. Statomas ir pagerintas radaras, kuris yra pigesnis už Amerikos radaro stotis.

Izraelitai sako, kad jie gali būti dėkingi Prancūzijai, kuri netikėtai sustabdė ginklų parda- vimą. Dabar Izraelis išmoko pats juos pasigaminti ir nuo nie- ko nebeprisklaido.

Tėvai uždarė Pontiac fabrikus

PONTIAC. — Michigano tė- vai, demonstruodami prieš vai- vyko į darbą. Įmonės vadovybė tada paleido namo ir kitus. Pritrūkęsi dalių, turėjo dar- bininkus paleisti ir automobilių surinkimo įmonė. Darbininkų unija pareiškė, kad darbininkai pritaria tėvų protestui, tačiau jie nedirbdami laužo kontraktą su General Motors ir už tas ne- darbo dienas negaus pinigų.

Mansfieldui visur labai „atšilo“

WASHINGTONAS. — Sena- torius Mansfieldas vėl reikalau- ja sumažinti Amerikos laikomą Europoje kariuomenę. Jis re- mia savo seniai kartojamą siū- lymą nauja ekonomine padėtimi. Gegužės mėnesį senatas atmetė panašų pasiūlymą 61:36 balsais.

Sen. Mansfieldas, demokratų vadas senate, šį kartą eina dar- toliau. Jis sako, kad klimatas Europoje pasikeitė, atšilo ir yra vilčių susitarti dėl visos Europos taikos, tuo tarpu NATO organiza- cija toliau veikia, nors ji įsteig- ta šaltojo karo dienomis. Todėl, jo nuomone, reikėtų ne tik smar- kiai sumažinti Amerikos jėgas Europoje, bet reikia ir Vidur- mio jūroje pakeisti Amerikos šes- tąjį laivyną pačių europiečių karo laivynu. Europietis turė- tų būti ir vyriausias NATO jėgų vadovas, o pati NATO organizacija turėtų būti pakeista į atsarginę jėgą, kuri būtų sumobilizuota tik įtempių atveju.

Toliau sen. Mansfieldas siūlo Amerikai pripažinti dvi Vokietia- jas, paremti Vokietijos sutartį su Sovietų Sąjunga ir Lenkija ratifikavimą ir pritariti visos Eu- ropos saugumo konferencijai, kurioje reikia bandyti sudaryti neapolimo pakto tarp NATO val- stybių ir Varšuvos pakto valsty- bių.

Siūlo finansuoti radijo stotis

WASHINGTONAS. — Vals- tybės departamentą pasekreto- rius Politiniais reikalais Alex- is Johnson Atstovų Rūmų už- sienio reikalų komitete kalbėjo apie Amerikos radijo stotis Ra- dio Free Europe ir Radio Liber- ty. Jis ragino komitetą autori- zuoti tarybos, kuri rūpintųsi tu- radio stočių reikalais, įsteigi- mą, kaip vyriausybės siūlo.

Taryba būtų pelno neieškanti organizacija, atsakinga prez- identui ir kongresui. Jos narius skirtų prezidentas, o lėšas skir- tų kongresas. Iki šiol tos dvi radijo stotys būdavo finansuoja- mos iš CIA fondų.

Senato komitetas vadovauja- mas sen. Fulbrighto siūlė tas stotis laikinai finansuoti vals- tybės departamentui ir tuo metu iširti, ar tos stotys yra reika- lingos, nes jos tęsiančios šaltąjį karą. Pasekretoirus Johnsonas tokius siūlymus atmetė. Jis pa- reiškė, kad tuo metu, kai jis bu- vo ambasadoriumi Čekoslovaki- joje, jis patyrė, kad Free Euro- pe radijas duoda objektyvias ži- nias ir komentarus. Radijo kla- usoti 30 mil. europiečių.

ŠIANDIEN VOKIETIJOS KANCLERIS SKRENDA PASIMATYTI SU BREŽNEVU

BONA. — Šiandien Vakarų Vokietijos kancleris Willy Brandt išskrido į Sovietų Sąjungą. Penktadienį jis susitiks su sovietų komunistų partijos vadu Leonidu Brežnevą. Kartu su Brandtu skrenda Egon Bahr, valstybės sekretorius. Jam teko vesti derybas su sovietais dėl santykių pagerinimo. Jis dabar deris su rytų vokiečiais dėl susisiekimo klausimų tarp Vokietijos ir V. Berlyno. Be tų dviejų politikų į Sovietų Sąjungą skrenda keturi sekretoriai, vertėjai ir patarėjai. Brežnevas specialiai prašęs, kad vokiečių grupė būtų nedidelė ir kad joje nebūtų spaudos atstovų.

Aiškina, kaip žuvo Atticos įkaitai

ATTICA. — New Yorko vals- tijos kalėjimo tragedija gavo vi- sai kitą prasmę, kai oficialus teismo medicinos specialistas, dr. John Edland, padaręs 27 asme- nų, kurie žuvo vaduojant kalė- jimą, skrodimus, pareiškė spau- dai, kad visi žuvusieji, įkaitant įkaitus, mirė nuo kulnų žaizdų, o ne nuo peilių.

Anksčiau kalėjimo administra- cijos nariai tvirtino, kad kalini- ai nužudė įkaitus, perplauda- mi jiems gerklės. Dabar dakta- ras tvirtina, kad aštuonių įkai- tų kūnuose nebuvo jokių per- plautų gerklų žymių. Devintas įkaitas, kuris mirė nuo žaizdų ligoninėje irgi neturėjo peilio žaizdų. Dešimtas įkaitas, mi- ręs šeštadienį, mirė nuo žaizdų, kai kaliniai jį išmetė pro langą į kiemą.

New Yorko gubernatorių iša- kė pravesti tirimus. Net pen- kios komisijos veda tyrimus apie įvykius Atticos kalėjime.

Spėjama, kad policijai ir ka- reiviams pradėjus pulti kalinių laikomą kalėjimo dalį, įkaitai pateko į puolantiųjų ugnį ir žu- vo nuo kalėjimo vadovaujančių šūvių. Kalėjimo prižiūrėtojai anksčiau kelis kartus spaudai skelbė, kad kaliniai jokių šau- namųjų ginklų neturi. Teismo me- dicinos atradimai rodo, kad ka- liniai mušė savo įkaitus.

Trumpi kalinių neramumai įvyko Baltimorėje ir Detroite, kur rasta pas kalinius 150 ne- didelių revolverių, peilių ir sku- ritimosi peiliukų.

New Yorko daktaras lankosi Kinijoje

HONG KONGAS. — Garsus amerikietis ausų chirurgas, iš- radęs naują operaciją kuri pa- gydo tam tikros rūšies kurtu- mą, atvyko, Kinijos vyriausy- bės kviečiamas į Kiniją. Jis čia demonstruos savo gydymo me- todus ir kartu susipažins su kinų gydytojų naudojamais metodais, jų tarpe — adatų badymu — „acupuncture“ ir odą ir raume- nis, gydant kurčius pacientus.

Dr. Samuel Rosen nusivėžė į Kiniją visus savo chirurginius instrumentus ir savo žmoną, ku- ri jam asistuoja operacijose. Jis yra New Yorko Mount Sinai li- goninės štabe.

Kinija sužinojo apie dr. Rose- no sugebėjimus, kai jis 1965 m. lankėsi Indijoje ir ten planavo padaryti ausies operaciją Ro- tan Nehru, vyriausybės valdin- ninkui. Atvykęs į Indiją jis pa- tyrė, kad Nehru paskirtas am- basadoriumi Pekine. Daktaras padarė Nehru operaciją Hong Konge, iš kurio pacientas į Ki- riną sugrįžo visai pasveikęs, at- lėjęs girdėjimą. Nuo to laiko

WILLY BRANDT

Šios kelionės paslaptį didina ir tas faktas, kad Brand- tas važiuoja ne į Maskvą, bet į Krymą, į Oreandos kurortą. Bonos vyriausybės kalbėtojas pareiškė, kad Brandtas nežino apie ką Brežnevas nori kalbėtis, jokios darbotvarkės nėra.

Neabejojama, kad šiame susi- tikime iškilis Berlyno klausimas, nes vokiečiai negali susitarti dėl keturių sąjungininkų pasirašo- to susitarimo interpretacijos. Amerikos ambasadorius Kenneth Rush Bonoje pareiškė, kad jis nebūtų sutarties pasirašęs, jei būtų žinojęs, kad kils tokie gin- čai. Rytų Vokietija siekia dvie- jų susitarimų. Vienas būtų su Bona dėl Vakarų Vokietijos pi- liniečių važinėjimo ir Vakarų Ber- lyno, o kitas susitarimas su Va- karų Berlyno senatu dėl berly- niečių kelionių į Vokietiją ir ki- tur per Rytų Vokietijos terito- riją.

Vakarų Vokietija siekia vie- no susitarimo. Manoma, kad Brandtas prašys Brežnevą su- tvarkyti Rytų Vokietijos komu- nistus, kad jie nestabdytų Ber- lyno klausimo išsprendimo ir įtempių sumažinimo. Bona ža- dėjo tol neratifikuoti sutarties su Lenkija ir su Sov. Sąjunga, kol nebus sutvarkyti Berlyno klausimai.

— Valstybės Sekretoriaus ir ponios Rogers kvietimu Lietu- vos atstovas ir p. O. Kajeckienė dalyvaus 1971 m. spalio 23 d. Vienuoliktame Metiniame Jung- tinių Tautų Koncerte ir Dinner, kurie rengiami diplomatinų mi- sijų garbei. Iškilmes globoja JAV Prezidentas ir ponias Nixon.

Koncertas įvyks The John F. Kennedy Center for the Perfor- ming Arts. Dinner rengiamas International Ballroom Washing- ton Hilton viešbutyje.

Tomis iškilėmis paminėta bus Jungtinių Tautų Organi- zacijos 26 metų gyvavimo sukak- tis.

kinai labai susidomėjo dr. Rose- no darbu ir pakvietė jį į Pekiną. Tik dabar, santykiams su Ame- rika pagerėjus, dr. Rosen ga- lėjo nuvykti į Kiniją.

Sveikiname mielą
VINČĄ KATKEVICIŲ,
1971 m. rugsėjo mėn. 15 dieną sulaukusį istoriško 100 metų amžiaus. Linkime geros sveikatos ir dar daug gimtadienių sulaukti.
Antanas ir Konstancija Stankai

Kaip spauda ir teismai "didvyria" piktadarius
Kalbėdamas Illinojaus policijos asociacijos susirinkime valst. prokuroras Edward Hanrahan paragino aiškiai pasisakyti prieš "meilakivių" žudikams ir tikriesiems šios šalies išdavikams.

Jis smerkė informacijos priemones (laikraščius ir televiziją), kurie "iškraipo žinias ir duoda iki nepadorumo perdėtai didelę reklamą tokiems asmenims, kaip Angela Davis ir Soledad Brothers".

Jis pasakė, jei įstatymų ir tvarkos prižiūrėtojai nepasiskys "garsiai, mandagiai, bet

stačiai prieš šališkus reportažus ir teisingumo išniekinimą teismuose, tuomet turėsime savo krašte visišką betvarkę". Esą teismai padarė tai, kad policininko pareiga lieka visiškai beprasmiška.

Jis taip pat kritikavo teismus, kurie nebaudžia kalėjimu, naikinančių ginklų kontrolės įstatymams. Šiemet birželio mėnesį Cook apskrityje iš 846 nuteistų už nusikaltimus prieš ginklų įstatymą tik 91 nubaustas kalėjimu.

Teršia kaip teršę
Illinojaus Taršos kontrolės taryba ir gen. prokuroras Wil-

ASTRA IR ALFREDAS ŠALČIAI
Šiandien atvyksta iš Vokietijos, o rugsėjo 19 d., sekmadienį, 5 val. p. p., dainuos Jaunimo centre. Bilietai gaunami Margutyje ir Marginiuose. (Pr.)

liam Scott ruošiasi griebtis pagriežintų priemonių prieš 26 d. Tai toki artimieji rugsėjo antrosios pusės apylinkės dustrijas, kurios tebetęsia valdybos uždaviniai. Apylinkėnų, leidsamos ir kanalus įkės valdyba laukia visų Marquette Parko lietuvių paramos prisidedant solidarumo įnašų, apie 20 ar 30 fabrikų, kurie gamybos atnauja ir skystis leidžia tiesiai į Michigano ežerą. Kiti tokie fabrikai esą Indianos Lake ir Porter apskrityje, Indianoje.

— Bernice ir John Williams, Naujienų skaitytojai iš Marquette Parko apylinkės persikėlė į Terre Haute, Ind., kur nusipirko namą. Bernice Williams ten gimusi. Ten tebegyvena ir jos sesutė Zakarauskaitė.

— Adam Anderson yra išrinktas Amerikos legiono Don Varnas posto komandierium ir yra tarnybos pareigūnu. Alex A. Niprikas ir Stanley Molis — vicekomandieriai, Frank Jurgaitis — adjutantas, Joseph P. Stanaitis — finansų tvarkytojas, John G. Evans — koordinatorių, kun. Anthony Švedas — kapelionas, Charles Petrila — kapeliono pavaduotojas, Vytis Butkus — istorikas, Bruno Mikėnas — seržantas, Frank Zogas — teisėjas advokatas, dr. John J. Simonaitis — posto gydytojas ir James Radclif — visuomeninių reikalų pareigūnas. Praeitais metais metais postui vadovavo Leonard Povilaitis. Iškilmingas pristatymas ir įvedimas į pareigas įvyks rugsėjo 18 d. 8 val. vak. posto svetainėje, 6316 So. Western Ave.

— Dr. K. Aglinskis, Jūros skautų veikėjas, aktyviai prisideda prie Balzeko Lietuvių kultūros muziejaus rengiamų

— Tradicinis Nėrijos Jūrų Skautų Tunto Tėvų Komiteto rengiamas Rudens vakaras įvyks šeštadienį, rugsėjo 25 d., Balio Pakšto salėje. Pradžią 7:30 val. vakaro. Visi maloniai kviečiami atsilankyti. Staliukai rezervuojami pas p. Pranczevičienę, tel. PR 6-2191 arba pas p. Jovarskį, tel. 739-0510. (Pr.)

— Lietuvių Moksleivių Sporto šventė įvyks rugsėjo mėn. 19 d., Chicagoje, Marquette Parko stadione, So. Kedzie ir Marquette Rd. kampas. Šventės programa: 10:30 val. registracija, 11:00 val. lengvoji atletika (trumpi bėgimai, šokimas ir aukštį ir tolį, rutulio stūmimas, beisbolo kamuoliuko metimas, 1:00 val. šventės atidarymas — paradas, 2:00 val. krepšinis ir tinklinis, 3:00 val. futbolas, 3:30 val. tinklinis tėvai — vaikai, Marquette Parkas prieš Lemontą. Vaikų šventės uniforma turi būti baltai — mėlyna.

Visi lietuviai moksleiviai prašomi šventėje dalyvauti. Visa lietuvių visuomenė prašoma atsilankyti į šventę.

— JAV LB Vidurio Vakarų Apygardos Valdyba

HELP WANTED — FEMALE
Darbininkių Reikia
EXCELLENT
IMMEDIATE OPENINGS!
— Experienced —

DRAPERY
SEAMSTRESSES
TOP SALARY
Get 40 hours pay —
Work four — 9 hour days,
3 Day Weekends Every week,
Excellent working conditions,
Hours 7 a.m. to 3:30 p.m.,
Air-Conditioned Shop,
Steady year round work.
ART DRAPERY
STUDIOS
2766 No. LINCOLN AVE.
GR 2-8587

HELP WANTED — FEMALE
Darbininkių Reikia
LAY OUT MAN
Structural Steel Shop.
Requires experienced shop lay out man.
Call 846-2636
8947 S. State St., Chicago, Ill.

CEMETERY LOTS FOR SALE
Kapinių sklypai pard.
ONLY \$500 FOR
4' GRAVE LOT
Reverence section.
Mt. Emblem Cemetery
447-8692

FURNITURE AND FIXTURES
Rakandai ir įrenginiai
PARDUODAMI
IS MODELINIŲ NAMŲ BALDAI
10% iki 50% nuolaida. Galima pirkti laimėjus išsimokėtinai. Aptarnauja lietuviai.
SOUTHWEST FURNITURE CO.
TEL. GR 6-4421
6200 So. WESTERN AVE.

paskaitų ciklo apie laivininkystę, nes nelytėre šioje srityje keliautojai ir sportininkai gali turėti skaudžių nelaimių. Pirmoji paskaita įvyks rugsėjo 16 d. 7:30 val. muziejaus patalpose.

— Alice Stephens vadovaujamas dainininkių sambūris "Aidutės" šį šeštadienį rugsėjo 18 d., 8 val. vak. Jaunimo centre ruošia koncertą. Juo bus atžymėta penkerių metų šio žanro sambūrio sukaktis. Po koncerto bus vaišės.

— Povilas Vade-Vaivada, buvęs biznierių 18-tos ir Brighton Parko apylinkėse, dabar gyvena New Buffalo, Mich.

— Padėka. Š. m. liepos 18 d., važiuojant iš Marquette Parko į Brighton Parką, įvykus automobilio nelaimėi, žuvo mano geras draugas M. Sorius ir jo dėdė J. Klimas. Aš išlikau gyvas, nors ir labai "suglamžytas". Ačiū visiems, kurie padėjo, atlaikiau visas operacijas. Daktaras ir ligoninės tarnautojai sakė, kad aš laimingas ir stiprus senis.

Išgulėjęs 4 savaites šv. Kryžiaus ligoninėje, gydausi namuose.

Nestikėjau, kad nelaimės atveju turėčiau tiek daug draugų ir prietelių, kurie mane lankė ligoninėje. Iš pirmųjų lankytojų buvo: St. Antonaitis, dėdė Jurgis Pocius, pusbrolis Kazimieras Pocius su šeima, Vytauto D. Šaulių kuopos pirminkas Vl. Išganaitis ir kiti.

Dėkoju šaul. Paškevičienei ir Beinoriui už aplankymą ir dovaną šaulių kuopos vardu.

Visiems, visiems dėkoju mane aplankiusiems, už dovanėles, už linkėjimus laisvais, ir telefonu, man greit pasveikti. Didžiausia mano padėka lankiusiems mane po keletą kartų.

Julius Pocius

LEISKIM
VAIKUS
LIETUVISKON
MOKYKLON!

REAL ESTATE

REAL ESTATE FOR SALE
Namai, Žemė — Pardavimui
REAL ESTATE FOR SALE
Namai, Žemė — Pardavimui
PASKOLOS PERKANT NAMUS, DAROMOS ILGIEMS TERMINAMS IR ZEMAIŠ NUSOMICIAIS MENEŠINIAIS ISSIMOKEJIMAIŠ
DEL VISU INFORMACIJU, KREIPKITE I
MUTUAL FEDERAL SAVINGS
PETRAS KAZANAUSKAS, Prezidentas
2212 W. Cermak Road Chicago, Ill. Virginia 7-7747

BUTŲ NUOMAVIMAS
NAMŲ VALDYMAS — NOTARIATAS — VERTIMAI
[VISŲ RŪŠIŲ DRAUDIMO AGENTŪRA]
J. BACEVICIUS — BELL REALTY
INCOME TAX SERVICE
6455 So. Kedzie Ave. — Prospect 8-2233

PARDUODAMAS
30 x 135' sklypas su 2 mašinų garažu ant jo geroje Archer ir Harlem Ave. apylinkėje. Išgrįstas skersgatvis. Rašyti:
NAUJINIENOS, Box 178
1739 So. HALSTED ST.
CHICAGO, ILL. 60608

WILLMETTE BY OWNER
3-4 bedrooms, large kitchen, large closets, 1 1/2 baths, basement rec. rm. brick & redwood construction. Near New Trier West, Loyola, Avoca Schools, close to all shopping, Patio on golf course.
By appt. 251-8491

PRIVACIAI PARDUODAMAS 2 butų medinis namas Evergreen Parke. Po 4:00 val. vak. skambinti telef. GA 3-9849.

PARK FOREST
Colonial 4 Bedroom House, 2 1/2 Baths. Family room, Screened Porch, 2 Car Garage, Large lot.
\$45,500
Call 748-3208

A. TVERAS
LAIKRODŽIAI IR BRANGENYBES
Pardavimas ir Taisymas
2546 WEST 69th STREET
Tel.: Republic 7-1941

A. & L. INSURANCE & REALTY
A. LAURAITIS
INCOME TAX
4645 So. ASHLAND AVE.
LA 3-8775
(Currency Exchange įstaiga)
Pigūs automobilų draudimai.

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ
ir kitus kraštus
P. NEDZINSKAS, 4041 Archer,
Chicago, Ill. 60632. Tel. YA 7-5990

K. ERINGIS
CALIFORNIA SUPER SERVICE
Taisomi auto motorai, stabdžiai, tune-ups ir t. t.
4824 So. CALIFORNIA AVE.
CHICAGO, ILL. TEL. VI 7-9327

HOME INSURANCE
Call: Frank Zapolski
3208 1/2 W. 95th St.
GA 4-8654

TERRA
Brangenybės, Laikrodžiai, Dovanos visoms progoms.
3237 WEST 63rd ST., CHICAGO
Telef. 434-4660

HELP STRENGTHEN
AMERICA'S PEACE POWER
BUY U.S. SAVINGS BONDS

Naujienų Sukaktuvinis Banketas su programa ir šokiais įvyks š. m. spalio 31 d., sekmadienį, 4 val. p. p. V. F. W. salėje, 7254 W. 63rd St., Argo, Ill. Visa lietuviška visuomenė maloniai yra kviečiama dalyvauti. Dėl rezervacijų prašoma rašyti į Naujienas, 1739 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608 arba skambinti HA 1-6100. Vakariene su kokteiliu \$8.00 asmeniui.

ČIA DOLERIS SAUGUS
4 BUTŲ gražus mūras ir 4 auto mūro garažas. Naujas gazo šildymas. Aluminijiniai langai. Prie Maria High. — \$42,700.
LIUKSUS 2 BUTŲ — 20 metų mūras. Radiant šildymas. Garažas. Pui ki gatvė — blokas į pietus nuo parko. — \$41,000.
SKLYPAS 30' su garažu prie Marquette Parke. — \$10,500.
TVIRTŲ DU MŪRAI greta ant platus sklypo duoda \$1,400 pajamų kas mėnesį. Centralinis alyva šildymas, daug priedų, mažai taksai už abu. \$47,900.

SVEIKAS MEDINIS modernus vi-duj, graži gatvė, arti Maria HS, didelė šeima ir pajamoms. Platus sklypas. \$18,800.

9 KAMBARIŲ MŪRAS. Patogi vieta, rami gatvė, arti parko. \$18,950.

Valdis Real Estate
7051 So. Washenaw Ave. RE 7-7200

2 PO 4 MŪRINIS, sklypas ir pastogė, centrinis šildymas, garažas, Brighton Parke.
2 PO 5 MEDINIS ir šalia tuščias sklypas. 41-ma ir Campbell.
PUKUS BUNGALOW, įrengtas sklypas, garažas. Tuoi galima užimti. 77-4 prie California Ave.
MAISTO KRAUTUVĖ ir 2 butai Brighton Parke.
3 BUTAI ir biiznio patalpa Marquette Parke.
VALGYKLA su namu ir visais įrengimais. Judri vieta.

SIMAITIS REALTY
2951 WEST 63 STREET
436-7878

6 BUTŲ MŪRINIS, gerame stovyje, platus sklypas, geros pajamos. 54 ir Damen apylinkė. — \$38,000.
LABAI GERAS 10 butų mūras, 2 automobilio mūro garažas, Marquette Parke. — Tik \$39,000.

10 BUTŲ mūras, alium. langai, šil. gazu. Graži patalpa. Apylinkė 62-ra ir Talman. Tik \$79,500.
1 1/2 AUKŠTO 12 metų mūrinis. Šiluma gazu, centrinis vėsinimas, gražiai įrengtas rūsys. 2 auto garažas, beveik dvigubas sklypas. Apylinkė 47-tos ir Pulaski. — \$37,500.
2 PO 5 MŪRINIS. Nauja šiluma gazu, aluminijiniai langai. 2 automobilio garažas. Marquette Parke. Tik \$28,900.

NERIS REAL ESTATE
3009 WEST 63rd STREET
Tel.: 471-0321

Butų nuomavimas. Ivaizdus draudimai
BALYS BUDRAITIS
BUD'S REAL ESTATE
4307 So. KEDZIE, CHICAGO
TEL. — 254-5551
4936 — 15th St., Cicero
Tel. 652-1202

SHAUMBURG
BY OWNER
1 year brick, w-alum, siding, 4 bdr., 1 1/2 ba., fin. fam. rm., f. bsm., 2 car att. gar. Fully landscaped.
Mid 40's.
529-2763

BUILDERS AND CONTRACTORS
Namu Statyba ir Remontas

HEATING CONTRACTOR
Irengiu naujus ir perstatau senus vi-sus rūšis namo apšildymo pečius ir air-conditioning į naujus ir senus namus. Irengiu vandens boilerius ir stogų rinas (gutters). Darbas atliekamas greit, sąžiningai ir garantuotai. Apskaičiavimai nemokamai. Turu leidimus dirbti mieste ir užmiesuose.

DOMAS ŽUKAUSKAS
HEATING & SHEET METAL
4444 So. WESTERN AVE.
CHICAGO, ILL. 60609
TEL.: VI 7-3447

REAL ESTATE — OUT OF TOWN
Nuosavybės kityr
MICHIANA —
NEW BUFFALO, MICH.
7 room furnished, 3 bedroom year around house, near lake, School bus. Low 20's.
726-2293 weekdays,
616 — 469-1014 weekends.

10 METŲ
SUKAKTIS
Jus kviečia į 10 metų sukakties pobūvį šeštadienį, 1971 m. rugsėjo mėn. 18 dieną
GOLD COAST INN
2525 WEST 71 ST., CHICAGO, ILL. 60629
• Durys atdaros • Pradžią 7 val. vak., pabaiga — ?
• Free Cold Duck
• Veltui maistas
• Dovanos
• Prisiminimai.
Jūsų šeimininkas JOS RACHUNAS
Tel. 434-4149

BRIGHTON
SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION
HOME LOANS INSURED SAVINGS
Serving the Lithuanian Community 57 years with personal attention
4071 ARCHER AVE. (WEST OF CALIFORNIA AVE.)
CHICAGO, ILLINOIS 60632 — TEL.: LA 3-9248

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ
VYTAUTAS ŽUKAUSKAS — MARIA NOREIKA
2608 West 69th St., Chicago, Ill. 60629. • Tel. WA 5-2787
Didelis pasirinkimas įvairių prekių.
AUTOMOBILIAI, ŠALDYTUVAI, MAISTAS, PINIGAI.

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ
COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.
MARQUETTE GIFT PARCELS SERVICE
2501 W. 69th St., Chicago, Ill. 60629. — Tel. WA 5-2737
3333 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608. — Tel. 254-3320
Įvairių prekių pasirinkimas, motociklai, šaldytuvai, automobiliai, maistas, doleriniai Certifikatai.
V. VALANTINAS

MOVING — Apdraustas perkraustymas
Pigūs ir sąžiningas patarnavimas. Naujausi kraustymo įrankiai. Ilgų metų patyrimas.
AL NAUJOKAITIS
2022 W. 69 ST. CHICAGO, ILL. 60636. Tel. WA 5-9209

Ilgamečio BALFO pirmininko, prelado J. B. Končiaus knyga
ATSIMINIMAI IŠ BALFO VEIKLOS
404 dideli puslapiai, daug nuotraukų.
Kietai viršeliai \$4.00, minkšti — \$3.00.

Įdomi knyga kiekvienam lietuviui, ypač tremtiniui. Geriausia dovana globėjui, siuntusiam siuntinius į Vokietiją ir kitas tremties vietas. Knygą pasiųsime adresatui, jei pasiųsite čekį arba Money Orderį tokiu adresu:

NAUJINIENOS
1739 So. Halsted Street, Chicago, Illinois 60608

Saulėta, diena 70°, naktį 50.
Saulė teka 6:31, leidžiasi 7:00

VOL. LVIII

Library of Congress
Periodical Division
Washington, D. C. 20540

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Chicago, Ill. — Ketvirtadienis, Rugėjo-September 16 d., 1971 m.

Kaina 15c

218

The First and Greatest Lithuanian Daily in America
NAUJIENOS
The Lithuanian Daily News
Published by The Lithuanian News Publishing Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608
Haymarket 1-8100
Over One Million Lithuanian in The United States

PASLAPTINGA BRANDTO KELIONĖ KRYMA

DEŠIMTIES TURTINGIAUSIŲ GRUPĖ PRADEJO SVARSTYTI DOLERIO KRIZĘ

LONDONAS. — Vakar Londone susirinko svarbiausių pramonės galybių finansų ministeriai ir bankininkai. Vadinamoji G-10, Group of Ten, susideda iš Amerikos, Britanijos, Japonijos, Kanados, Prancūzijos, Italijos, Vakarų Vokietijos, Olandijos, Belgijos ir Švedijos. Šie grupės nariai nepriklauso, tačiau dalyvauja posėdžiuose kaip stebėtojai. Liuksemburgas yra atstovaujamas Belgijos. Šių valstybių grupė įsteigė Tarptautinį Monetarinį Fondą ir jame — vadinamą G. A. B. (General Arrangements to Borrow), kuris veikia nuo 1962 metų. Į tą skolinimo fondą Amerika duoda 2 milijonus dolerių, Vokietija ir Britanija po 1 bil. dol., Prancūzija ir Italija po 550 mil. dol., Japonija — 250 mil., Kanada, Olandija ir Šveicarija po 200 mil., Belgija — 150 mil. ir Švedija — 100 mil. dol.

Ši grupė yra lyg klubas, kurio priėmimo mažiausias mokestis yra 100 mil. Ji duoda paskolas kitoms valstybėms arba iš fon do skolinasi patys nariai.

Dešimties grupę susirinko svarstyti Amerikos dolerio nepastovumo, užsienio prekybos deficito ir neseniai Amerikos uždėto 10% mokesčio visoms užsienio prekėms. Tie nuostatai pabrangina pramonės valstybių prekes Amerikoje ir ypač paliečia Japoniją ir Kanadą. Amerikos išdo sekretorius Connally bus nelengva įtikinti grupės narius, kad jie kooperuotų su Amerika ir padėtų jai pataisyti užsienio prekybos padėtį. Amerikiečiai norėtų, kad kitos pramonės valstybės pakeltų savo valiutos vertę. Tuo atveju jų prekės pabrangtų. Todėl Europos Rinkos valstybės siūlo Amerikai nuvertinti dolerį.

Prezidentas Nixonas savo paskutinėje kalboje palygino šį ekonominį žaidimą į pokerį. Amerika tuoj po karo turėjusi visus lošimui reikalingus „čipsus“ ir padalinusi juos kitiems, kad jie turėtų su kuo pradėti lošti. Dabar padėtis pasikeitusi ir Amerika nebegalinti lošti su vie na ranka prirista užpakaliu.

Pasaulio biržose trečdienį doleris nukrito iki savo žemiausios vertės. Japonijoje doleris nukrito 6.2%, Vokietijoje — 7.7%, Londono biržoje doleris buvo 3% žemesnis už nustatytą vertę — 2.40 dol. už svarą. Par yžiūje doleris nukrito 3.7%, Belgijoje 3.87%. Net Madride ir Vienoje dolerio vertė nusmuko.

Iš visų 10 grupės narių tik — Kanada nenori dolerio nuvertinimo, nes bijo, kad tuo atveju teks nuvertinti ir Kanados dolerį.

Argentina uždraudė importus

BUENOS AIRES. — Argentinos vyriausybė, numatydamą didelį prekybos deficitą, įsakė uždrausti visus importus iš užsienio. Šis įsakymas galios 60 ar 90 dienų, kol pasitaisy s Argentinos užsienio valiutos padėtis. Šiuo metu deficitas siekia 76 mil. dol., kada pernai tuo pačiu metu Argentina turėjo perteklių 291 mil. dol.

Stebėtojai neabejoja, kad Argentina teks pasiskolinti pinigų iš Tarptautinio Monetarinio Fondo. Šiuo metu Argentina jau turi 2.8 bil. dol. skolų ir metų gale teks atiduoti skolas dalį — 600 mil. dol. Tuo tarpu Argentinos valiutos atsargos siekia tik 660 mil. dol.

◆ Saigone sprogo komunistų padėta bomba, žuvo 10 asmenų, jų tarpe 3 amerikiečiai.

IŠ VISO PASAULIO

BELFASTAS. — Šiaurinėje Airijoje buvo nušauti du britų kareiviai ir penki sužeisti. Šiaurinės Airijos valdžia paleido 10 žymių aierių aktyvistų, tačiau dar laiko apie 250.

SALT LAKE CITY. — Gaisrui išsiplėtus slaugymo namuose žuvo 6 asmenys ir 11 buvo sužeisti.

TEL AVIVAS. — New Yorko rabinas Kahane, žydų Gynbos lygos vadas, pareiškė, kad jis gyvens vieną mėnesį New Yorke, vieną — Izraelyje, kur bus įsteigtas pasaulinis jo vadovaujamos lygos centras.

PHILADELPHIA. — Pensilvanijoje potvyniuose žuvo 11 asmenų. Nuo penktadienio iki ant raudienio iškrito apie 5 colius lietaus.

WASHINGTONAS. — Atstovų Rūmai panaikino 1950 metų įstatymą, leidžiantį vyriausybei steigti koncentracijos stovyklas. Balsavimas buvo 356 prieš 49.

ATTICA. — Kalėjimo riaušė se žuvo tarp kitų ir teroristas Samuel Melville, nubaustas už bombų metimą New York'e 1969 m.

MONTGOMERY. — Alabamos legisliatūra davė gubernatoriui Wallace teisę atimti lėšas mokyklų autobusams pirkti ir juos išlaikyti.

HOUSTONAS. — Buvęs San Marcos, Texas, policijos viršininkas gavo 4 metus kalėjimo už plėšimus. Jis aiškino turįs du sergančius sūnus ir jo algos ne užtektų jiems gydyti.

PARYŽIUS. — Prancūzija pašalino 6 policininkus, kurie vadovavo policininkų unijai, grąsinusiai okupuoti kelias valdžias įstaigas. Policija grasina streiku.

SAIGONAS. — Pietų Vietnamo kariuomenė užtiklo tris komunistų sunkvežimius, pakrovusius ginklais, amunicija ir maistu. Šalia sunkvežimių rasti 32 prieš kareivių lavonai. Spėjama, kad jie žuvo nuo bombonešių ugnies.

◆ Pietų Vietnamo kareiviai netoli Laos sienos rado didelius komunistų sandėlius su 400,000 šovinių ir daug spygliuotos vielos, gazolino ir ryžių.

— German Broadcasting & TV Systems atsiuntė Lietuvos Pasiuntinybei padėkos laišką už jai suteiktą medžiagą ruošiant filmą The Baltic States.

— Malonu pažymėti, kad The John F. Kennedy Center patalpose — Hall of Nations — ple vėsuoja ir Lietuvos vėliava tarpe kitų valstybių vėliavų, t. y. valstybių, su kuriomis JAV palaiko diplomatinis santykius.

IZRAELIO INŽINIERIAI PAGAMINO VISĄ EILĘ SAVO PAGERINTŲ GINKLŲ

TEL AVIVAS. — New York Times patyrė iš patikimų Izraelio šaltinių apie daug kainuojančią apsiginklavimo programą, kurioje izraelitai inžinieriai gamina savo pačių konstrukcijos ginklus. Didelis dėmesys skiriamas naujam kovos lėktuvui, kuris vadinamas „Super Mirage“. Tai pagerintas versija prancūzų „Mirage“ lėktuvų, kurių pardavimą Izraeliui Prancūzija staiga sustabdė 1967 m. Po to laiko Šveicarijoje dingo kelios dėžės prancūzų lėktuvų planų ir brėžinių. Neabejojama, kad tie planai atsidūrė Izraelyje. Daug darbo Izraelio aviacijos statyboje įdėjo profesorius David Abir, kuris yra dirbęs Amerikos tirimų programose ir prisidėjo statant britų ir prancūzų bendrą lėktuvą „Concorde“. Jis yra aeronautikos inžinierius ir profesorius Haifos Technion Institute.

Padidintas „Mirage“ lėktuvo kevalas turės Amerikos J-79 motorą, kurie varo Amerikos „Phantom“ lėktuvus. Izraelio lėktuvo versijoje bus mažiau radarų įrengimų, kurie būtini akti viam skridimui, esant blogam orui. Izraelyje blogas oras retai kada pastatiko ir tie aparatai nereikalingi.

Izraelio pareigūnai prisimena, kad gavęs nepriklausomybę Izraelis 1947 m. niekur negaudavo ginklų. Jo agentai važinėjo ir supirkinėjo senus ginklus. Buvo nupirkti senų Čekoslovakijos šautuvų ir senų vokiečių „Messerschmitt“ buvo skubus reikalas įsteigti savo ginklų dirbtuves. Jos ir buvo įsteigtos.

Be lėktuvų Izraelio inžinieriai pagamino gerą šautuvą, geresnį už naujus Amerikos M-16 ir už sovietų AK-47. Šautuvas vadinamas „Audra“. Jis naudoja 256 kalibro kulkas, panašiai, kaip amerikiečių šautuvus.

„Jordan“ raketa jau išbandyta, tai žemės kovos raketa, galinti nešioti net branduolinius užtaisus. „Gabriel“ raketa, naudojama karo laivų, jau eksportuojama į Singapūrą ir Iraną. Už penkerių metų Izraelis turės naują tanką ir naują aviacijos raketą, kuri bus vairuojama televizijos pagalba. Izraelio inžinieriai labai pagerinę ir sovietų „Katiušą“, kurių nemažai buvo atimta iš Egipto kariuomenės. Statomas ir pagerintas radaras, kuris yra pigesnis už Amerikos radaro stotis.

Izraelitai sako, kad jie gali būti dėkingi Prancūzijai, kuri netikėtai sustabdė ginklų pardavimą. Dabar Izraelis išmoko pats juos pasigaminti ir nuo nieko nebeprisklause.

Tėvai uždarė Pontiac fabrikus

PONTIAC. — Michigano tėvai, demonstruodami prieš vaivų vežiojimą į tolimas mokyklas, uždarė du automobilių fabrikus. Protesto dalyviai pastatė piketus prie General Motors Fisher body fabriko. Pusė darbininkų nelaužė piketų ir neatvyko į darbą. Įmonės vadovybė tada paleido namo ir kitus. Pritrūkusi dalių, turėjo darbininkus paleisti ir automobilių rinkimui įmonė. Darbininkų unija pareiškė, kad darbininkai pritaria tėvų protestui, tačiau jie nedirbdami lauko kontraktą su General Motors ir už tas ne darbo dienas negaus pinigų.

Mansfieldui visur labai „atšilo“

WASHINGTONAS. — Senatorius Mansfieldas vėl reikalauja sumažinti Amerikos laikomą Europoje kariuomenę. Jis remia savo seniai kartojamą siūlymą nauja ekonomine padėtimi. Gegužės mėnesį senatas atmetė panašų pasiūlymą 61:36 balsais.

Sen. Mansfieldas, demokratų vadovas senate, šį kartą eina dar toliau. Jis sako, kad klimatas Europoje pasikeitė, atšilo ir yra vilčių susitarti dėl visos Europos taikos, tuo tarpu NATO organizacija toliau veikia, nors ji įsteigta šaltojo karo dienomis. Todėl, jo nuomone, reikėtų ne tik smarkiai sumažinti Amerikos jėgas Europoje, bet reikia ir Vidurinio jūroje pakeisti Amerikos šesťjų laivyną pačių europiečių turėtų būti pakeista į atsarginę jėgą, kuri būtų sumobilizuota tik įtempiu atveju.

Toliau sen. Mansfieldas siūlo Amerikai pripažinti dvi Vokietijas, paremti Vokietijos sutarčių su Sovietų Sąjunga ir Lenkija ratifikavimą ir pritariti visos Europos saugumo konferencijai, kurioje reikėtų bandyti sudaryti nepuolimo paktą tarp NATO valstybių ir Varšuvos paktą valstybių.

Siūlo finansuoti radijo stotis

WASHINGTONAS. — Vals tybės departamento pasekretorius Politiniam reikalams Alexis Johnson Atstovų Rūmų užsienio reikalų komitete kalbėjo apie Amerikos radijo stotis Radio Free Europe ir Radio Liberty. Jis ragino komitetą autorizuoti tarybos, kuri rūpintųsi radijo stočių reikalais, įsteigimą, kaip vyriausybės siūlo.

Taryba būtų pelno nieišskanti organizacija, atsakinga prezidentui ir kongresui. Jos narius skirtų prezidentas, o lėšas skirtų kongresas. Iki šiol tos dvi radijo stotys būdavo finansuojamos iš CIA fondų.

Senato komitetas vadovaujamas sen. Fulbrighto siūlė stotis laikinai finansuoti vals tybės departamentui ir tuo metu ištirti, ar tos stotys yra reikalingos, nes jos tęsiančios šaltąjį karą. Pasekretorius Johnsonas tokius siūlymus atmetė. Jis pasireiškė, kad tuo metu, kai jis buvo ambasadoriumi Čekoslovakijoje, jis patyrė, kad Free Europe radijas duoda objektyvias žinias ir komentarus. Radijo klausos 30 mil. europiečių.

ŠIANDIEN VOKIETIJOS KANCLERIS SKRENDA PASIMATYTI SU BREŽNEVU

BONA. — Šiandien Vakarų Vokietijos kancleris Willy Brandt išskrido į Sovietų Sąjungą. Penktadienį jis susitiks su sovietų komunistų partijos vadu Leonidu Brežnevu. Kartu su Brandtu skrenda Egon Bahr, valstybės sekretorius. Jam teko vesti derybas su sovietais dėl santykių pagerinimo. Jis dabar derisi su rytu vokiečiais dėl susisiekimo klausimų tarp Vokietijos ir V. Berlyno. Be to dviejų politikų į Sovietų Sąjungą skrenda keturi sekretoriai, vertėjai ir patarėjai. Brežnevas specialiai prašęs, kad vokiečių grupė būtų nedidelė ir kad joje nebūtų spaudos atstovų.

Aiškina, kaip žuvo Atticos įkaltai

ATTICA. — New Yorko vals tybos kalėjimo tragedija gavo visai kitą prasmę, kai oficialus teismo medicinos specialistas, dr. John Edland, padaręs 27 asmenų, kurie žuvo vaduojant kalėjimą, skrodimus, pareiškė spaudai, kad visi žuvusieji, įskaitant įkaitus, mirė nuo kulų žaizdų, o ne nuo peilių.

Anksčiau kalėjimo administracijos nariai tvirtino, kad kaliniai nužudė įkaitus, perplaudami jiems gerkles. Dabar daktaras tvirtina, kad aštuonių įkaltų kūnuose nebuvo jokių perplautų gerklių žymių. Devintas įkaltas, kuris mirė nuo žaizdų ligoninėje irgi neturėjo peilio žaizdų. Dešimtas įkaltas, miręs šeštadienį, mirė nuo žaizdų, kai kaliniai jį išmetė pro langą į kiemą.

New Yorko gubernatoriaus įsakė praveisti tirimus. Net penkios komisijos veda tyrimus apie įvykius Atticos kalėjime.

Spėjama, kad policijai ir kareiviams pradėjus pulti kalinių laikomą kalėjimo dalį, įkaltai pateko į puolantiųjų ugnį ir žuvo nuo kalėjimą vadovaujančių šūvių. Kalėjimo prižiūrėtojai anksčiau kelis kartus spaudai skelbė, kad kaliniai jokių šaunamųjų ginklų neturi. Teismo medicinos atradimai rodo, kad kaliniai mušė savo įkaitus.

Trumpi kalinių neramumai įvyko Baltimorėje ir Detrote, kur rasta pas kalinius 150 nedidelių revolverių, peilių ir skutimosi peiliukų.

New Yorko daktaras lankosi Kinijoje

HONG KONGAS. — Garsus amerikietis ausų chirurgas, išradęs naują operaciją kuri pagydo tam tikros rūšies kurtumą, atvyko, Kinijos vyriausybės kviečiamas į Kiniją. Jis čia demonstruos savo gydymo metodus ir kartu susipažins su kinų gydytojų naudojamais metodais, jų tarpe — adatų badymu — „acupuncture“ ir odą ir raumenis, gydant kurčius pacientus.

Dr. Samuel Rosen nusivėžė į Kiniją visus savo chirurginius instrumentus ir savo žmoną, kuri jam asistuoja operacijose. Jis yra New Yorko Mount Sinai ligoninės štabe.

Kinija sužinojo apie dr. Roseno sugebėjimus, kai jis 1965 m. lankėsi Indijoje ir ten planavo padaryti ausies operaciją Roka Nehru, vyriausybės valdininkui. Atvykęs į Indiją jis pareiškė, kad Nehru paskirtas ambasadoriumi Pekine. Daktaras padarė Nehru operaciją Hong Konge, iš kurio pacientas į Kiniją sugrįžo visai pasveikęs, atleisdamas girdėjimą. Nuo to laiko

WILLY BRANDT

Šios kelionės paslaptinę didina ir tas faktas, kad Brandtas važiuoja ne į Maskvą, bet į Krymą, į Oreandos kurortą. Bonos vyriausybės kalbėtojas pareiškė, kad Brandtas nežino apie ką Brežnevas nori kalbėtis, jokios darbotvarkės nėra.

Neabejojama, kad šiame susitikime iškilis Berlyno klausimas, nes vokiečiai negali susitarti dėl keturių sąjungininkų pasirašyto susitarimo interpretacijos. Amerikos ambasadorius Kenneth Rush Bonoje pareiškė, kad jis nebūtų sutarties pasirašęs, jei būtų žinojęs, kad kils tokie ginčai. Rytu Vokietija siekia dviejų sutarties pasirašes, jei būtų žinojęs, kad kils tokie ginčai. Rytu Vokietija siekia dviejų sutarties pasirašes, jei būtų žinojęs, kad kils tokie ginčai.

Vakarų Vokietija siekia vieno susitarimo. Manoma, kad Brandtas prašys Brežnevą sutvarkyti Rytų Vokietijos komunistus, kad jie nestabdytų Berlyno klausimo išsprendimo ir įtempių sumažinimo. Bona žadėjo tol neratifikuoti sutarties su Lenkija ir su Sov. Sąjunga, kol nebus sutvarkyti Berlyno klausimai.

— Valstybės Sekretoriaus ir ponios Rogers kvietimu Lietuvos atstovas ir p. O. Kajeckienė dalyvaus 1971 m. spalio 23 d. Vienuoliktame Metiniame Jungtinių Tautų Koncerte ir Dinner, kurie rengiami diplomatinijų misijų garbei. Iškilmes globoja JAV Prezidentas ir ponis Nixon.

Koncertas įvyks The John F. Kennedy Center for the Performing Arts. Dinner rengiamas International Ballroom Washington Hilton viešbutyje.

Tomis iškilėmis paminėta bus Jungtinių Tautų Organizacijos 26 metų gyvavimo sukaktis.

kinai labai susidomėjo dr. Roseno darbu ir pakvietė jį į Pekiną. Tik dabar, santykiams su Amerika pagerėjus, dr. Rosen galėjo nuvykti į Kiniją.

PENSILVANIJOS VALSTIJA - ADV. FRANK ZOGO TEVYNĖ

(Tęsinys)

KAIP ORGANIZAVOSI LIETUVIŲ KOLONIJOS

Jau ir naujas kolonijas kuriant buvo prisilaikoma įgytų pavyzdžių Pensilvanijos valstijoje. Net didžiuliose miestuose neišsisklaidyta po visą miestą, o susiburdavo kur vienoje vietoje. Susibūrus didesniai skaičiai kurioje miesto dalyje, buvo steigama parapija, organizavosi draugijos. Ir taip galėjo užsimegti tarpusavio bendravimas, tautinė kultūrinė veikla, ir savaime jau atsiradavo ir lietuviai prekybininkai, aptarnaujantys tautiečius. Tokiais branduoliais susiorganizavus, buvo galima prieiti ir prie organizuotos savos tautos, likusios Lietuvoje, paramos moraliai ir mediaginiai. Tad įgyta patirtis, susidariusios tradicijos ten, Pensilvanijoje, turėjo daug įtakos organizuojant lietuvių kolonijas ir kitose valstijose. Jos savo charakteriu ir veikimo būdais buvo atsiėmusios į jau išbandytus savų kolonijų steigimo metodus.

Tik taip susiorganizavę Amerikos lietuviai galėjo taip gyvai reikštis tautinė kultūrinėje prasme. Galime drąsiai tvirtinti, jog dėl carinės prispaudos gyvenę Lietuvoje lietuviai toli gražu negalėjo įsiviešinti savo tautinių samoningumų.

Taip susiorganizavę lietuviai

galėjo daug padėti ne vien tik savo giminiams, bet ir visam ten besireiškiančiam tautiniam judėjimui, lietuviškam samoningam atgimimui. Juk Saulės organizuotam švietimui daugiausia padėjo ir aukų sudėję Amerikos lietuviai. Daug tūkstančių sudėjo ir Lietuvių mokslo draugijos užsimotiemis pastatyti namams. Nors dėl iškilusio Pasaulinio karo tokie namai nebuvo pastatyti, bet tos aukos nenuėjo veltui. Reikia prisiminti, jog pirmieji mūsų mokyklų vadovėliai, išleisti Švyturio bendrovės vadovu, buvo kaip tik tomis mokslo namams statyti surinktomis, lėšomis apmokėti. Tų išleistų vadovėlių svarba Lietuvos mokyklai ir visam to meto švietimui buvo labai didelė.

Tuomet besilankantieji Amerikoje tų institucijų atstovai aukų rinkimo reikalu stebėjosi, tomis užjūrio lietuvių taip gausiai išaugusiomis kolonijomis. Tumas Vaižgantas, besirūpinamas tautos kamieno išlikimu, net nūgustavo savo paraišytoje knygoje "Ten gera kur mūsų nėra". Jis rašė, kad jau vienas lietuvių penktadalis yra persikėlęs už Atlanto. Nurodė, kad ir Amerikos lietuvių kelias nėra rožėmis klotas. Ir nesutikime pridėti, jog, jei visi prisipažintų prie savo kilmės lietuviškumo, tai tikrai iš dviejų ar trijų šimtų amerikiečių vienas jų turėtų savo gyslose tekančio ir lietuviško kraujo.

Tas lietuviško kraujo kilmės savykis Pensilvanijos valstijoje, iš kurios yra kilęs adv. Frank Zogas, būtų skirtingesnis lietuvių naudai.

AMERIKOS LIETUVIAI IR LIETUVOS ATSTATYMAS

Taip gerai organizuota Amerikos lietuvių emigracija turėjo daug reikšmės ir mūsų valstybės atstatymui. Jau vos tik Wilsonui paskelbus tautų apsisprendimo šūkius pirmojo pasaulinio karo metu, sujudo ir Amerikos lietuviai. Pasklebus Lietuvos Nepriklausomybės deklaraciją, jie visomis savo išgalėmis dėjosi prie jos realizavimo gyvenime. Ir tos jų pastangos buvo tokios didelės, jog prilygo daugeliu atvejų ir pačių lietuvių, tada gyvenusių Lietuvoje, pastangoms. Jie dalyvavo visose Europoje vykusiose konferencijose valstybės atstatymo reikalu. Išlaikė savo lėšomis visus informacinių centrų, teikiančius žinias kitų valstybių visuomenei apie Lietuvą ir jos siekius atgauti laisvę. Juk Amerikos lietuvių lėšomis dalyvavo ir lietuviai Taikos konferencijoje. Paryžiuje, nors ir ne pilnatiesiu balsu. Teikiama buvo parama vesti, organizuoti diplomatų tinklą kitose valstybėse. Slaptai parama teikė ir pačiam valstybės aparatui išlaikyti Lietuvoje. Jų dėka buvo surasti būdai, kad Amerikos Raudonasis Kryžius parėmė mūsų karo ligonines. Tokiu būdu Lietuvos kariuomenė gavo daug drabužių ir maisto iš Amerikos sandėlių.

Amerikos lietuvių pastangų dėka juk ir Lietuva buvo pripažinta J. A. V-bių, kaip nepriklausoma de jure valstybė. Tai turėjo toli siekiančių padarinių ne tik J. A. V-bių santykiams, bet po to pripažinti, m. t. patį padarė ir Prancūzija, Anglija, Japonija ir kitos valstybės. Lietuvai atsivėrė durys įstoti ir į Tautų Sąjungą. Tad Amerikos lietuvių indėlis yra toks didelis ir Lietuvos valstybės atstatymą, kad ji neįsivaizduojama be Amerikos lietuvių. Nebūtų Amerikos lietuvių jaunimas ir šiuo atveju atsilikęs, jei nebūtų atsiradę neįgalimų kliūčių tam patriotiniam jaunimui didelio užmojo įgyvendinimui. Lietuvos atstatymo ir laisvės kovų laikotarpyje buvo susiorganizavę Lietuvos laisvės sargai ir Amerikos lietuvių kareivių susivienijimas. Tai nebuvo tik viena kita šimtinė, o keli tūkstančiai. Jie ne tik susiorganizavo į karišką pobūdžio būrius, atlikdavo ir karišką mankštą, pagal Lietuvos kariuomenės komandą. Kiti jau buvo pasisiviešinę su trikampiais prie apikaklių net uniformas. Buvo bandoma sudaryti visą brigadą. Rūpintis gauti laisvės Amerikos valdžios ir ginkluotoje formacijoje išvykti į Lietuvą ir dalyvauti laisvės kovose. Bet iš Amerikos valdžios tokios paramos ir prie didelių lietuvių pastangų nebuvo gauta.

Tada dar nors ir po Wilsono paskelbtų tautų apsisprendimo šūkių politikos vairuotojų galvose tebebuvo daugiau rūpesčio, sentimentų demokratinės tvarkos įvedimo reikalu, caro buvusioje imperijoje, nei buvusių pavergtų tautų išlaisvinimo iš to tautų kalėjimo.

Bolševikams įsistiprinus Rusijoje ir Amerikos politikų galvose tebebuvo įvyko pakitimas. Davėsi jau ir Amerikos lietuviams įtikinami, jog verta ir laikas yra pribrendęs jos nepriklausomybės pripažinimui. Sutiko tada ir Amerikos vyriausybė, jog lietuvių tauta yra pilnai pribrendusi laisvam apsisprendimui. Pagaliau ją pripažino, ir daugiau jos nuomonė nebuvo pakitusi. Nepakitusi tebėra ir dabar, ką matome iš laikysenos ir moralinės paramos mūsų siekimams vėl ją išlaisvinti iš raudonųjų okupacijos. Taip tada nepavykus tokiame dideliame užmojui, tik negausūs būriai pavieniai tenyvyko į laisvės kovų lauką. Jų organizatoriai buvo Stepas Darius - Jucevičius, Jonas Milius ir Pranas Purvis. Atvirai pasisakius, ir Lietuvos vyriausybė, nebegalėjus atvykti organizuojamai lietuvių brigadai, nerodė didelio intereso ir neieškojo tam paskatinimo. Buvo manoma, jog kovotojų savanorių ir pačioje Lietuvoje netrūks. Svarbu turėti Lietuvos armijai gerą apginklavimą, aprangą ir pakankamą ištelių tokią armijai išlaikyti. Svarbesnis reikalas buvo ekonominė pagalba iš užsienio, nei pačių paskirų savanorių talka.

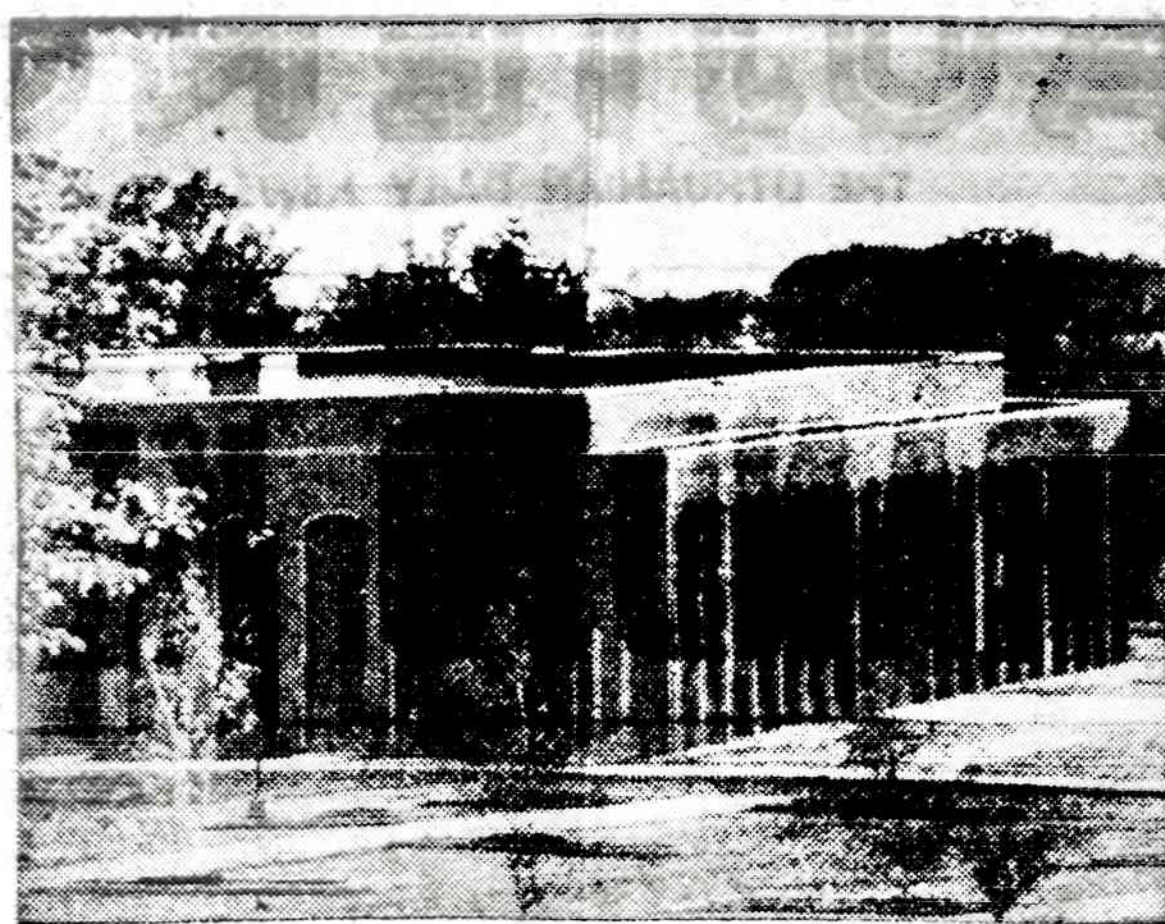
LIETUVIAI AMERIKOS POLITIKOJE

Išsikalbėjus apie tą, adv. Frank Zogo jaunose dienose pamėgtą valstiją, Pensilvaniją, nebus, rodos, jau taip didelė nuodėmė jai prisiminti, jog tos valstijos lietuviai yra davę pirmąjį pavyzdį ir supratimą, kad verta dalyvauti lietuviams ir politinėje veikloje. Taip, sakysime, angliakasių mieste, Shendoah, tada turėjusiame, berods, apie 20,000 gyventojų, lietuviai 1895 metais išrinko to miesto burmistrą lietuvių adv. Adolfą Taborą. Ir iki mūsų dienų jie dažnai šiame mieste sugėba išsirinkti miesto galva daugiausia lietuvių kilmės asmenį. Ži-

Wage/Price Freeze: What It Means to You

Your rent can't go up during the freeze.

Nauvo, Illinois valstijoje, seniau buvo mormonų tikėjimo centras. Paveiksle matome atstatytus mormonų svečių namus.

ŠIAURĖS AMERIKOS LIETUVIŲ FIZINIO AUKLĖJIMO IR SPORTO SĄJUNGOS GARBĖS TEISMO

Pranešimas Vykdomybų Organų Rinkimų reikalu

ŠALFAS-gos Garbės Teismas, vadovaudamasis Sąjungos statutu bei rinkiminiais nuostatais, skelbia ŠALFAS-gos Centro Valdybos ir Revizijos Komisijos rinkimus.

Kandidatais į Centro Valdybą ir Revizijos Komisiją gali būti kiekvienas ŠALFAS-gos narys, nenusižengęs sportinės drausmės nuostatomis, registruotas sąjungoje kaip sporto darbuotojas, kūno kultūros mokytojas, aktyvus sportininkas ar

narys, rėmėjas ir nejaunesnis kaip 21 metų.

Kandidatus nominuoti gali: 1. ŠALFAS-gos registruoti sporto klubai. 2. Sporto Apygardos. 3. Neorganizuotos teisėtų rinkėjų grupės, surinkusios nemažiau kaip 10 teisėtų rinkėjų parašų savo siūlomam kandidatui ar kandidatų grupei paremti. 4. Pats kandidatas ar kandidatų grupės asmeniškai surinkę nemažiau kaip 10 teisėtų rinkėjų parašų savo kandidatūrai paremti. Kiekvienas kandidatas turi duoti raštišką sutikimą nominuojamui.

Visi nuominavimo kandidatų sąrašai prisiunčiami neveliau 1971 m. spalio mėn. 10 d. ŠALFAS-gos Garbės Teismui, % Jaroslavas Kepenis, 20 Pilgrim Dr., Groton, Conn., 06340 (tel. Area Code 203-446-1404).

Tolimesnė balsavimo procedūra bus pranešta artimoje ateityje. ŠALFAS-gos Garbės Teismas

NAUJIENAS
Lietuviai laipgi perla ir perduoda ir pragaus tikrai per
NAUJIENAS

Jau atspausdinta ir galima gauti knygų rinkoje

CHICAGOS LIETUVIŲ ISTORIJA

Alekso Ambrose knyga, aprašanti paskutinių 90 (1869-1959) metų Chicago lietuvių gyvenimą ir jų atliktus darbus. 664 psl. Kietasis viršelis \$10.00, minkštasis \$8.00. Išeido Amerikos Lietuvių Istorijos Draugija.

Knygoje aprašytas pirmas Chicago atvažiavęs lietuvis, pirmos lietuvių kolonijos, jų suorganizuotos šalpos draugijos, statytos bažnyčios, išteigti laikraščiai, kurių viso buvo 121, 41 teatro draugija, 48 pasaulietiški chorai, 9 bažnytiniai ir 314 veiklesnių žmonių biografijos. Duoti dokumentuoti katalikiškų, socialistinių, laisvamanisčių ir kitų organizacijų atlikti darbai, išteigtos mokyklos, skaityklos, bankai ir kt.

Norintieji šią knygą įsigyti, prašomi parašyti čekį arba Money Order.

AMERIKOS LIETUVIŲ ISTORIJOS DRAUGIJOS

vardu ir pasiūsti:

1739 So. HALSTED ST., CHICAGO, ILL. 60608.

Nuo 1914 metų

Midland Savings aptar naują taupymo ir namų paskolų reikalus visos mūsų apylinkės. Dėkojame Jums už mums parodytą pasitikėjimą. Mes norėtume būti Jums naudingi ir ateityje.

Sąskaitos apdraustos iki \$20,000

Frank Zogas, President

MIDLAND SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION
4640 ARCHER AVENUE
CHICAGO, ILLINOIS 60632
PHONE: 254-4478

5%

Passbook Savings
All accounts compounded daily - paid quarterly

6%

2 Years Savings Certificate (Minimum \$5,000)

POEZIJOS VEIKALAI

Amžina tautos dvasia, Laimink mūsų sieki - Vėl gyvenki mumsyse, Giesmėje skambėsi.

Vincas Jonikas

Poezija - kaip pavasaris, kuris pradžioje pro tirpstantį sniegą liepia lazdynui išskleisti mažutį, deimantų spindintį žiedą, apkaisto medžių šakas žirginiais, kaip konfetėmis ir pamazų įveda į gamtos vaizdą ir garsų stebuklus. Dramatiškai besikeičiančiuose gamtos scenovaizduose svajoja, juokauja ir verkia poetai, pajėgdamieji išreikšti žodžiais jausmų ir minčių gelmes.

Naujieneose yra gausus pasirinkimas poezijos leidinių:

1. J. Augustaitytė - Vaičiūnienė, ŽVAIGŽDŲ TOS NAKTYS. Didelio formato, 126 psl. Kaina \$1.-
2. Jurgis Baltrušaitis, ŽEMES PAKOPOS. Elegijos, giesmės, poemos. Kišeninio formato, 157 psl. \$2.00.
3. Bernardas Brazdionis, DIDŽIOJI KRYŽKELE. Eilėraščiai. 112 psl. Kaina \$1.00.
4. Kazys Bradūnas, SIDABRINĖS KAMANOS. Premijuotas poezijos rinkinys, 95 psl. \$2.00.
5. Butkų Juzė, EILĖRAŠČIAI IR RASTAI. 155 psl. \$1.50.
6. Vincas Jonikas, LYDEJAU VIESNIA VĖTROJE. Eilių rinktinė, 169 psl. Kaina \$3.00.
7. Kleopas Jurgelionis, GLŪDI - LIŪDI. Lyrikos eilės, 105 psl. \$2.00.
8. Anatolijus Kairys, AUKSINĖ SEJA. Eilėraščiai, 86 psl. \$2.00.
9. Pranas Kozulis, DULKĖS EŽERĖ. Eilės, 62 psl. \$0.75.
10. Pranas Naujokas, AUKSINIAI RAUGELIAI. Lyrika, 64 psl. \$2.00.
11. Alė Rūta - Nakaitė, BE TAVES. Poezija, 133 psl. \$2.00.
12. Nadas Rastenis, TRIJŲ ROZIŲ ŠVENTE. Eilėnuot pasakojimai apie 3 išvietintus lietuvius senovės laikais; su autoriaus iliustracijomis. \$5.00.
13. Nadas Rastenis, THE FOREST OF ANYKŠČIAI. Antano Baranauko "Anykščių Šilėlis", vertimas, 42 psl. \$2.00.
14. Bėrys Rukša, UGNIES PARDAVEJAS. Eilės, 95 psl. \$1.00.
15. Stasys Santvaras, ATDARU LANGAI. Rinktinė lyrika, 167 psl. \$3.00.
16. Stasys Santvaras, AUKOS TAURĖ. 53 lyrikos knyga, 132 psl. \$2.50.
17. Petras Sagatas, SAULELEIDŽIO SPINDULIUOSE. Eilėnuot kūrinių rinkinys, 92 psl. \$1.00.
18. Petras Sagatas, PLAUK, MANO LAIVELI. Eilėraščiai, 112 psl. \$1.00.
19. Eugenijus Gruodis, AGUONOS IR SMELIS. Eilės, 70 psl. \$1.00.
20. Elena Tumienė, KARALIAI IR ŠVENTIEJI. Eilėraščiai, 80 psl. \$2.50.
21. Alfonsas Tyruolis, METU VINGIAI. Lyrikos rinktinė, 180 psl. \$3.00.
22. Jonas Valaitis, SENOVĖS LIETUVIŲ DIEVAI. Mitologijos posmai, 55 psl. \$1.00.
23. Uršulė Zemaitienė, SUVALKIEČIŲ VESTUVĖS. Su trumpu jų aprašymu ir gausybe dainų. 80 psl. \$2.50.
24. Adomas Jasas, BUK PALAIMINTAS. Poezija, 115 psl. \$3.00.

Norėdami įsigyti šias ar kitas knygas, prašome atsilankyti į Naujienu raštinę arba užsakyti paštu, pridėdami čekį ar piniginių orderių.

NAUJIENOS,

1739 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608

Not everyone buys Bonds for retirement.

Not everyone says, "Especially since the new higher interest rates went into effect." U.S. Savings Bonds now pay 5% interest when held to maturity of 5 years - 10 months (4% for the first year; thereafter 5.25% thereafter).

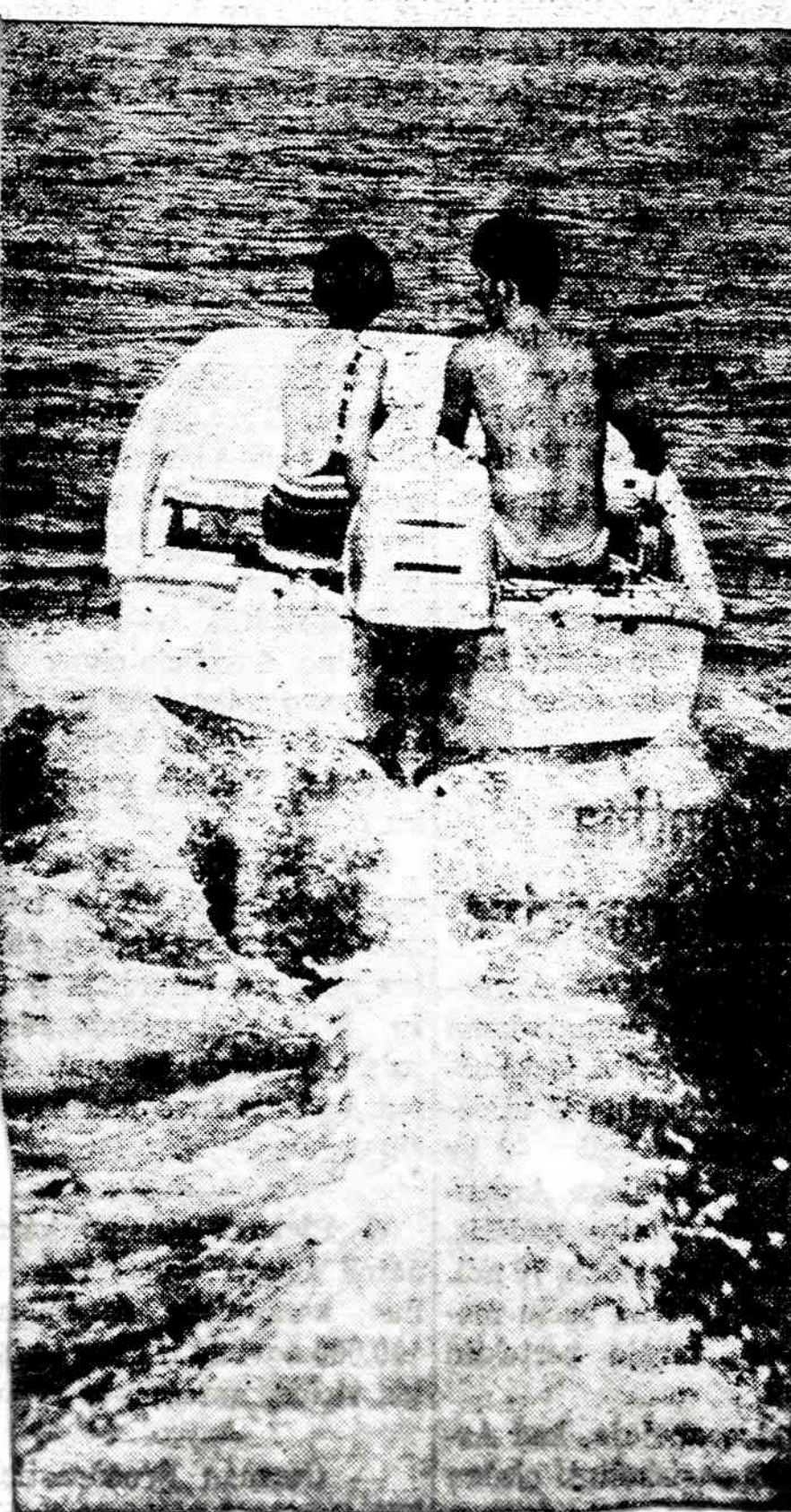
Interest like that makes Bonds a great way to save for the extra things that make living a little bit more fun. Boats, vacations, campers, a place at the lake or in the mountains. Things you can enjoy while you're still feeling young.

You can get your savings plan started by joining the Payroll Savings Plan where you work or the Bond-A-Month Plan where you bank.

Start saving now. Bonds are for more than saving.

Take stock in America.

With higher paying U.S. Savings Bonds.

NAUJIENOS

1739 So. Halsted Street

Chicago, Ill. 60608

SVARSTYMAI APIE DRAUDIMUS IR KRIKŠČIONYBĘ

Kun. Kęstutis Trimakas, gyvau vedęs Laiškus lietuviams negu dabartinis jo jėzuitų laikraščio redaktorius, jėzuitų vadovybei sukėlė nemalonumų. Ne kokią nuotaką paliko šioms dienomis susituokęs kun. G. Sabataičius, bet dar tvankesnę atmosferą suspaudė kun. Trimakas.

Labai aštrūs ginčai ejo prieš kelis metus vykusioje Vatikano santaryboje, bet konfliktas darosi dar aštresnis, kai tos pačios problemos iš ankstybių nukeliamos į kasdieninį gyvenimą. Klausimas aštrėja, nes laikas reikalauja senos įstaigos pravedimo, tuo tarpu seni draudimai, prieš šimtus metų rašyti nuostatai ir instrukcijos vis dar yra tos pačios. Ant žemiausios pakopos stovintieji nori pakvėpuoti šviežiu oru, tuo tarpu vadovybės vairą turintieji šviežiam orui lieisti visai nepasiryžę.

Kun. Kęstutis Trimakas be vadovybės leidimo nuvyko į Clevelandą, norėdamas lietuviškai sutuokti savo konfratrą, bet tikslu nepasiekė. Jis Clevelande įsitikino, kad jėzuitų vadovybės ranka jį pasiekia ir Clevelande leidžiamą Dirvą ir ten išdėstė savo širdies skausmą. Jis parašė straipsnį, pavadinamas jį "Ne sienas ramstyti, bet ištiesti ranką", o antrinis jo pavadinimas yra toks: "Svarstymai apie "skandalus", draudimus ir krikščionišką nusistatymą"; kuriame dėsto priežastis, privertusias jį pasipriešinti tiesioginiams savo viršininkams.

Konfliktas turi gilesnės šaknis, negu kun. Trimakas jas mato. Lietuviams įdomu žinoti, kas darosi lietuviškoje organizacijoje, jiems, aišku, įdomus ir pačiame lietuvių jėzuitų centre kilęs konfliktas. Manome, kad bus geriausia, jei iš Dirvos perspausdinsime jėzuito, paties kun. Trimako, paruoštą pareiškimą. Štai ką kun. Trimakas, supykęs ant provincijolo, 1971 m. rugsėjo 10 dienos Dirvoje parašė:

Nepamatytai didelis mano straipsnio "Žmonių norai, sienos ir demonstracijos" (Dirva, VI.9; straipsnis buvo perspausdintas "Nepriklausomaj Lietuvoj", "Naujienose", ilgos ištraukos spausdintos "Darbininke") įvertinimas parodė ne tik Chicago šv. Kazimiero lietuvių kapinių problemos opumą, bet ir kunigo atviro žodžio reikala. Pasauliečių balsų apie tų kapinių problemą buvo daug. Chicago "lietuvių dviasikijai" parašius atsisaukimą prieš pasauliečių pastangas, reikėjo lietuvių kunigo balso. Anas straipsnis buvo labiausiai vertinamas kaip kunigo viešas balsas.

Tiesa, anoms pasauliečių pastangoms simpatizuojančių kunigų (bent dypukų tarpe) yra. Kyla klausimas, kodėl niekas iš jų viešai nepasirūpina.

Iš kieno rankų duona valgai, į to dūdą ir pūti... — arba bent tyli, nors ir norėtum kitaip pasakyti. Leptelsi ką prieš — ir pavojus nebeturėti duonos. Arba visokie perspėjimai. Tokia ypač parapijose dirbančių kunigų dalis. Su vienuoliais kunigais irgi ne kitaip. Vienuolių vadovybės nori turėti hierarchijos ir klebonų malonę. Iškilus konfliktui, vienuolijos linksta į hierarchijos pusę arba, geriausiai, į pasauliečių.

Su tokiu vienuolyno diplomatišku pareidymu kaip tik prasižengiau, parašydamas aną straipsnį. Ir po to man buvo padarytas priekaištas, kad pasielgiau savavališkai. Jei būčiau vienuoliškai klausęs, ano plačiai įvertinto atviro žodžio nebūtų buvę.

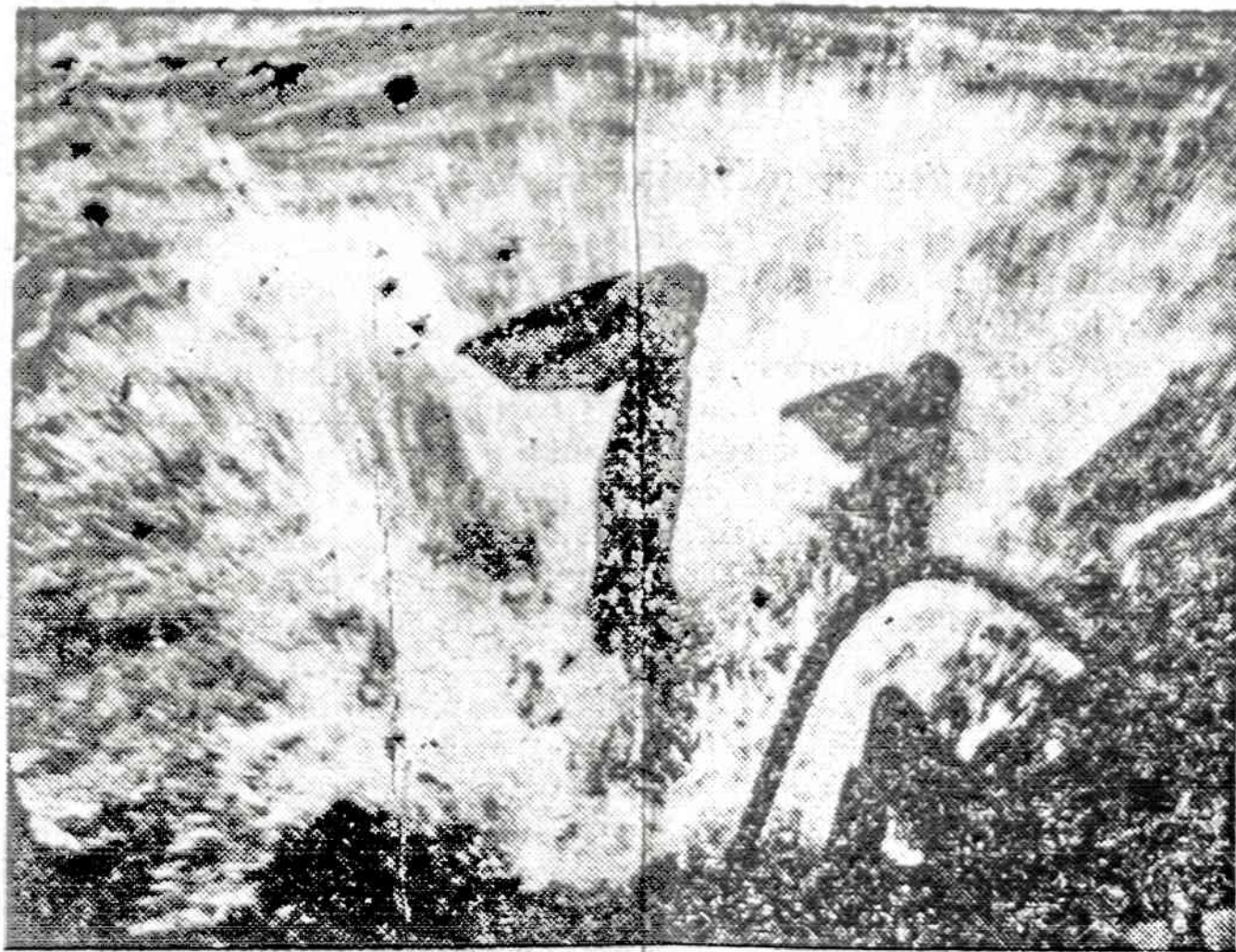
Šiuo metu man rūpi kitas plačiai žinomas faktas. Kaip ir šv. Kazimiero kapinių reikalu, taip ir šio fakto atveju noriu pasverti pačius nusistatymus ir jų reikšmę — žala ar nauda, o ne kalbėti prieš asmenis. Aname straipsnyje kalbėjau apie žalingus nusistatymus: pirmąją sieną, antrąją... ir net trečiąją. Asmenų pavardes minėti labai vengiau, nebent jos jau buvo viešai žinomos. Parodęs neigiamą, mus skaldančių nusistatymų žala, stengiausi parodyti ir teigiamus, mus sujungiančius nusistatymus. Kaip aname, taip ir šiame straipsnyje sieksiu to paties.

Teigiamas nusistatymas

Katalikų Bažnyčioje yra aiškus posūkis į teigiamesni, žmoniškesni ir krikščioniškesni nusistatymą visų atžvilgiu — tiek pačioje Bažnyčioje, tiek už jos ribų. Tai ypač atsispindi Vatikano II susirinkimo nutarimuose. Popiežius atsisakiusi vyskupių, vyskupai kunigų. Dvasiškai raginami vertinti pasauliečius kaip bendradarbius ir atsivėlgti į jų pageidavimus. Kiti krikščionys nebevegiami kaip heretikai, bet su jais bendraujama kaip su (atsiskyrusiais) broliais. Net stengiamasi atviroje dvasioje diskutuoti su ateistais juos suprasti. Labai stipriai parežiama pagarba kito sąžinės laisvam apsisprendimui.

Senų pažiūrų dviasikis dar gali pasipiktinti, kad pasauliečiai yra "pakelti" arčiau jo. Senų pažiūrų katalikui dar gali kilti "skandalas", jei katalikai, ir net pats popiežius, meldžias kartu su protestantais. Nors senų pažiūrų žmonės kyla "skandalas", negėrai būti, jei popiežius dėl to su protestantais nesimelstų, o pasauliečiai būtų dviasikių nustumti į šalį.

Panaši, teigiama, žmoniška ir krikščioniška dvasia turi pasi-

Paveiksle matosi tik naro kojos. Tai ūkininkas Long Island — pakraštyje, nerias pasitūrėti, kaip gyvena jo vandenyje auginamos austrės, kurių jis turi ištišti ūkį.

tikti ir kunigą, vienuolį ar nevienuolį, kuriam paprašius Bažnyčia atleidžia nuo įžadų ir leidžia teisėtai Bažnyčioje priimti moterystės sakramentą. Toks yra jo asmeninis pasirinkimas. Jei yra gerbiamas kitaip tikinčiųjų pasirinkimas tikėjimo dalykuose, turi būti gerbiamas ir tokio kunigo pasirinkimas paaukime ir profesijoje. Ne mums yra knaisiotis po kito sąžinę. Jis tebėra kunigas ir labai dažnai norėtų eiti kunigo pašaukimo pareigas, bet šiuolaikiniai (vis labiau diskutuojami) lotynų bažnytinės institucijos potvarkiai jį nuo tų pareigų atleidžia.

Vis gausėja pavyzdžių, kaip tokie kunigai ar vienuoliai teigiamiau traktuojami. Jie dažnai paliekami tose pačiose profesinėse pareigose, pvz. universitetuose. Pvz. viena vienuolė, išstočiusi, buvo palikta ir toliau rektore to paties universiteto, kurį tvarkė ta vienuolija. Tėko girdėti, kad ir viename lietuvių vienuolyne su išstojusiomis palikomi draugiški ryšiai: jos atsilanko vienuolyne, atvenčiam jį gimtadieniai kartu ir t. t.

Principas toks: su visais reikia elgtis krikščioniškai. Pasėkos dažniausiai būna tokios, kad, kai išstojusieji neatstumi, tada ir jiems suteikiama galimybė daugiau prisidėti prie Bažnyčios ar šiai naudingų visuomeninių darbų. Pagaliau laikantis to krikščioniško principo ir tikintis gerų pasekų, nereikia pabūgti, jei atsirastų kas pasipiktintų. Tas, kuris valgė net su muitininkais, išgirdęs fariziejus tariant "Jis valgo su muitininkais", ir toliau su muitininkais bendravo (čia, žinoma, nelaikau išstojusiųjų "muitininkais").

Draudimas

Dabar prie faktų. Gintautas Sabataičius manęs paprašė būti Bažnyčios atstovu jojo sutuoktuvų apeigose ir atlaikyti šv. Mišias lietuviškai. Jis jau buvo atleistas nuo jėzuito ir kunigo įžadų ir Bažnyčia jam leido priimti moterystės sakramentą Bažnyčioje. Sutikau, 1) kadangi jis, draugas, to manęs prašė; 2) kadangi norėjau parodyti, jog jį nepastumiu, bet priimu; 3) kadangi savo dalyvavimu tikėjau prisidėti ir tuo, kad ir vestuvinės Mišios ir apeigos būtų lietuviškai pravestos; ir 4) nes ta pačia proga norėjau paprašyti jo, kad ir jis palaikytų ryšius su lietuvišais jėzuitais ir juos finansinškai paremtų. Iš Clevelando vyskupijos man buvo suteiktas leidimas tas vestuvines apeigas pravesti.

Staiga, porą savaitių prieš sutuoktuvų dieną leidimas man atšaukiamas, nes mano dalyvavimas vestuvių apeigose "gali sukelti tam tikrų sunkumų Clevelando lietuvių katalikų tarpe". Pasiteiravus sužino, kad lietuvių jėzuitų provincijolas Vyskupiui pranešė, jog leidimo man neduoda. Priežastis: jėzuito dalyvavimas buvusio jėzuito vestuvėse sukelia nusistebėjimo ir pasipiktinimo.

Faktai ir pasėkos
Sekantys svarstymai, kylan-

tys iš faktų, sukelia rimtų abejonių to draudimo teisingumui.

1) Svarbiausia, kas senesnių pažiūrų žmonėms gali sukelti nusistebėjimą, tai yra pats faktas, kad kunigas (kad ir laicizuotas) visai teisėtai veda su Bažnyčios leidimu. Visa kita yra priedais: koks nors kunigas vis vien turės būti prie altoriaus kaip Bažnyčios atstovas paliudyti to moterystės sakramento teisėtumą. Ar jis bus jėzuitas, ar ne, tai yra neesminis dalykas. Tik dar geriau, kad jis būtų jėzuitas, vedančiojo draugas. Jei Bažnyčia leidžia, jėzuitams irgi nėra kaip beuždrausti, nes tas parodytu, jog jie nesugeba ar nesistengia palaikyti draugiškų ryšių su išstojusiais, nors XXIII Generalinė Jėzuitų Ordino Kongregacija 1966 m. Romoje dalyvių buvo plačiai pasisakyta už tokių gerų ryšių palaikymą.

2) Jėzuitai turėtų būti pirmieji parodyti tikrą, žmonišką ir krikščionišką dvasią ne tik netikintiesiems, kitiems krikščionims, pasauliečiams, bet ir išstojusiems iš jėzuitų vienuolyno.

3) Amerikiečiai jėzuitai leido anoms sutuoktuvų Mišioms ir apeigoms turėti savo Gesu bažnyčioje. Uždraudus lietuvių jėzuitui kunigui pravesti apeigas, buvo paprašytas amerikietis jėzuitas, kunigas, profesorius. Jis sutiko. Šiuo atveju amerikiečiai jėzuitai parodė daugiau supratimo, negu lietuvių jėzuitų vadovybė.

4) Lietuvių jėzuitų tarpe ne-

su vienas, kuris lietuvių jėzuito kunigo dalyvavimui Gintauto Sabataičio vestuvėse pritaria. Draudimas yra atėjęs iš lietuvių jėzuitų vadovybės. Kitas lietuvių jėzuitas kunigas palaimino sužadėtuvių žiedus. Dėl to Clevelando lietuvių katalikų visuomenė, rodos, irgi neturėjo "sunkumų", tačiau po to tam jėzuitui iš viršaus buvo priekaištauta.

5) Bent keli su Clevelando lietuvių visuomenės nuotakom geriau susipažinusieji yra pareiškę, jog jie laiko nerimtu tą argumentą, kad jėzuito dalyvavimas tose vestuvėse sukeltų "specialų skandalą".

6) Ano uždraudimo paseka yra ta, kad vestuvinės Mišios ir apeigos nebegali būti pravestos lietuvių kalba. Tai skaudu kiekvienam susipratusiam lietuviui.

tas faktas ir svarstymus atstokungo dalyvavimui Gintauto Sabataičio vestuvėse pritaria. draudimą: kad jėzuito lietuvių kunigo dalyvavimas buvusio jėzuito sutuoktuvėse sukels pasipiktinimo. Buvo atsiklausta, kiek jau yra "nusistebėjusiųjų". Atsakymas buvo miglotas. "Skaičius nesvarbu".

Viską susumavus, kyla rimta abejonė, ar draudimas buvo vietoj. Atrodo, kad būtų buvę daug žmoniškiau ir net krikščioniškiau nepabūgti "nusistebėjimų", paremtų senom pažiūrom ir nepersimti atstūmimo dvasia arba bent nesudaryti atstūmimo vaizdo.

Juk lietuvių visuomenei ir čia reikia pavyzdžio ne sienas ramstyti, bet ištiesti ranką. Ir tik ištiesus mums ranką, o ne juos atstūmus. Gintautas ir Nijolė Sabataičiai gali pilnai įsijungti lietuvių katalikų visuomenei.

Išvada

Prieš visus aukščiau suminė-

Lietuviams reikalinga literatūra

Kiekvienas lietuvis, kuriam rūpi gimtinio krašto laisvė ir lietuvių gerbūvis, privalo susipažinti su žemiau išvardintomis knygomis. Čia suminėtas knygas galima užsisakyti Naujienose:

Liudas Dovydėnas, MES VALDYSIM PASAULI. Atsiminimai ir intymūs duomenys apie bolševikmetį Lietuvoje dviejuose tomuose. Kainuoja po 4 dol. tomas. Juose yra 517 psl.

Jurgis Gliuda, SIMAS. Platus literatūrinis aprašymas apie Simo Kudirkos dabėimą ir jo išdavimą rusams. Tragedija įvyko bendradarbiaujančių ir tiltų statytojų su sovietais sunkių mity miglose apie besikeičianti komunizma. 158 psl., kaina 3 dol.

Jurgis Gliuda, AGONIJ. Romanas, 408 psl., kaina 5 dol. Aprašoma Lietuvos viuravėchų kapituliacija prieš bolševikus ir jos narių elgesys tragikoje dienos.

Stefanija Rūkiėnė, GRIZIMAS I LAISVĘ. Sibiro tremtinės atsiminimai, parašyti ramiu klasišku stiliumi apie sunkią pavergto lietuvių dalis. Antrąjį būdą ir stilis nrlvesta periausiams earsiosts rašytojos Pearl Buck kūriniams. 526 psl., kietais viršeliais, kainuoja 6 dol.

Juozas Kapazinskis, SIAURINGOS DIENOS. Atsiminimai apie džiūnt Lietuva, bėgima nuo bolševikų ir gyvenimą tremtinių stovyklose. Vokietijoje. 278 psl., kietais drobės viršeliais, kaina 4 dol.

J. Audėnas, PASKUTINIS POSĖDIS. Minčių tikslumu aprašyta paskutinės nepriklausomos Lietuvos dienos ir valandos kuriose yra išvskėjęs nesikeičias komunizmo klatingumas pavergtą tautas ir asmenis. 270 psl., \$4.00.

ČIKAGIETIS IŠPŪDŽIAI KOMUNISTŲ PAVERGTŲ LIETUVŲ. Autorė buvo Vilniuje, Trakuose, Druskininkuose, Kanne, Naudakinoose, Klaipėdoje ir Palangoje. Valdūs aprašymai, ka ii ten matė, kokias kalbas girdėto ir ka tai žmonės pasakė. 95 psl., \$1.00. Yra taip pat išversta į anglų kalbą.

D. Kuraitis, MAGIŠKUOJU KILIMU I VILNIU. Kelionės į Lietuvą išpūdziai. Ilustruota foto nuotraukomis. 331 psl., \$3.00.

D. Kuraitis, KELIONĖ I ANAPUS GELEŽINIS UŽDANGOS. Atoriaus pastabuma neapgauna inturisto ir agitrono pronačanda bei užmaskavimai. Abi knygos parašytos lengvu, gražu stiliumi.

V. Maciūnas, VINCAS KRĖVĖ SAVO LAIKUOSE 1944-54 m. 49 psl., \$1.00. Didžiojo klasiko mintys ir rūpesčiai apie išvskius kultūrinį gyvenimą. Skurdi tremtis ji nepalenkė bendradarbiavimui.

Komunizmas yra žiaurus. Bet jik ir jo vada! yra ne mažiau žiaurinėsi. Pasitaukime visi, skaitydami Krizo Pleperio 77 ANEKDOTUS. 52 psl., \$1.00.

Sie ir kiti leidiniai yra gaunami

NAUJIIENOSE, 1739 So. HALSTED ST., CHICAGO, ILL. 60608

atsilankant darbo valandomis arba užsakant paštu ir pridėdant čekį ar piniginę perlaida.

GEROS DOVANOS

Šios knygos parduodamos dabar "Naujienose" su dideliais nuolaidomis:

Dr. A. J. Gussen — DANTYS, jų priežiūra, sveikata ir grožis. Kietais viršeliais, vietoje \$4.00 dabar tik \$3.00

Dr. A. J. Gussen — AUKŠTA KULTŪRA — ŽIAURUS ŽMONES. Kelionės po Europą išpūdziai. Vietoje \$2.00 dabar tik \$1.50

Galima taip pat užsisakyti paštu, atsiuntus čekį arba money orderi.

NAUJIIENOS

1739 SO. HALSTED ST., CHICAGO 8, ILL.

KNYGOS VAIKAMS IR JAUNIMUI

— Sek pasaką, mamytė,
Apie senus laikus,
Kai ativarai ir laumės
Skrajojo po laukus...

S. Petersonienė

Poezija ir pasakos yra vaikų mėgstami ne mažiau kaip žaidimai ar krikštavimai. Naujienose galima gauti šių perlių ir žemčiūgų mūsų mažiesiems bei jaunimui:

1. N. Butkienė, VELYKU PASAKOS, 32 psl., telpa 6 pasakos ir DVY-NUKĖS, 34 psl. su 8 apsakymėliais iš vaikų pasaulio. Abi gausiai iliustruotos, spalvotais viršeliais, kainuoja po 1 dol.

2. Vanda Frankienė-Vaitkevičienė, ŠOKALADINIS KIŠKELIS, pasaka mažiesiems. Jūratės Eidukaitės iliustruota. Didelio formato, 24 psl., gražus leidinys. \$1.50.

3. A. Giedrius, MURKLYS, 24 aprašaitės vaikams. Dail. V. Siman-kevičiaus iliustruota, 130 psl., \$1.80.

4. Stasė Vanagaitė — Petersonienė, LAUMĖ DAUMĖ. 17 eilėraščių, kaip pasakų, apie paslaptingąsias laumes Tėvi Zemeje. Labai gražus leidinys. Didelio formato, kietais viršeliais, gausiai dail. J. Kiburo iliustruota, 64 psl., kaina 5 dol.

5. Maironis, JAUNOJI LIETUVA, poema. 118 psl., \$1.00.

6. R. Spalis, GATVĖS BERNIUKO NUOTYKIAI. Apsaka jaunimui ir senimui. Dail. A. Trinkūno viršelis ir iliustracijos. Išleido Dr. Vydo Fondas, 528 psl. Kaina 4 dol.

7. Juozas Švaistas, ŽAUNUS PENKETUKAS, aprašaitės, kaip pasakos vaikams iš jų gyvenimo, svajonių ir žygių. Iliustruota dail. Z. Sodeikienės. Didelio formato, kietais viršeliais, puikus 77 psl. leidinys. \$3.00.

8. Jonas Valaitis, SENOVĖS LIETUVIŲ DIEVAI, mitologijos posmai. Eiliuoti padavimai, legendos ir pasakos — kaip senovės lietuvių ir žemaičiai bendravo su savo dievais. 54 psl., \$1.00.

Valkai mėgsta ir nori skaityti. Dėlto iš pat mažens yra daug lengviau juos įpratinti lietuviškai skaityti ir mylėti lietuvišką knygą. Jei tėvai išbalansuotų vaikams perkamas dovanas — pusę knygų, pusę žaislų — lietuviško auklėjimo rodyklė staiga pakiltų aukščiau.

NAUJIIENOS

1739 So. HALSTED ST., CHICAGO, ILL. 60608.

Jau išėjo seniai laukta

Juozės Vaičiūnienės knyga

TAUTINIŲ ŠOKIŲ ŠVENČIŲ TAKAIS

100 didelio formato psl., daug paveikslų. Kaina \$2.00. Persiuntimui paštu reikia pridėti 25 c. egzemplioriui.

Ansambliai, chorai, grupės, užsakiusios 10 ar daugiau egzempliorių, nemoka pašto persiuntimo išlaidų.

Knygą galima gauti Naujienose arba pasiunčiant čekį ar Money orderį tokiu adresu:

NAUJIIENOS

1739 S. Halsted St., Chicago, ILL. 60608

Raginkite savo apylinkę augti - taupykite!

Pas mus taupomi jūsų pinigai atlieka du didelius darbus. Pirmą, jie padeda Jums pasiekti asmeniškus jūsų užsimojimus. Antra, jie padeda sukurti geresnę apylinkę bendruomenei ir parūpina fondus namams išgyti. Taupykite dabar. Santaupos, padėtos prieš 10 mėnesio dieną, neša nuosimčius nuo mėnesio pirmos.

6%
5%

PER ANNUM
ON SAVINGS CERTIFICATES
OF \$5,000, OR MORE,
2 YEAR MATURITY

UNIVEST TAUPYMO
SĄSKAITOMS

Taupymo indėliai
Apdrausti iki \$20,000.

UNIVERSAL

SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

1800 So. Halsted St.

Chicago, ILL. 60608

VIENA STIPRIAUSIŲ BENDROVIŲ, TURINTI DIDELES ATSARGAS

Isteigta 1923 metais

Tel. 421-3070

Istaigos pietuose kiemas automobilams pastatyti

4 — NAUJENOS, CHICAGO 8, ILL. — THURSDAY, SEPTEMBER 16, 1971

DR. ANNA BALUNAS
AKIŲ, AUSŲ, NOSIES
IR GERKLĖS LIGOS
PRITAIKO AKINIUS
2858 W. 63rd STREET
Ofiso telefonai: PROspect 8-3229
Rezid. telefonai: WALbrook 5-5076
Kasdien nuo 10 iki 12 val. ryto,
nuo 7 iki 9 val. vak. Treč. uždaryta.

DR. K. G. BALUKAS
AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINE CHIRURGIJA
6449 So. Pulaski Rd. (Crawford
Medical Building). Tel. LU 5-6446
Prima ligonius pagal susitarimą.
Jei neatšiliepa, skambinti 3/4-0012
Telefonai: PROspect 8-1717

DR. S. BIEŽIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3148 WEST 63rd STREET
Val: kas dieną po pietų 1-3; vak. 7-8
tikrai antradieniais ir penktadieniais.
Trečiadi. ir sekmadi. ofisai uždaryti.
Rezid. 3241 WEST 66th PLACE
Phone: REpublic 7-7868

DR. C. K. BOBELIS
IR
DR. B. B. SEITON
INKSTŲ IR ŠLAPIMO TAKŲ
CHIRURGIJA
Telefonai: 695-0533
Fox Valley Medical Center
860 Summit St.
ROUTE 58, ELGIN, ILLINOIS

DR. PETER BRAZIS
PHYSICIAN AND SURGEON
2434 WEST 71st STREET
Ofisai: HEMlock 4-5849
Rezid.: 388-2233
OFISO VALANDOS:
Pirmadieniais ir ketvirtadi. 1-7 val.
antradi. penktadienį nuo 1-5, treči.
ir sekmadi. tikrai susitarus.

Rez.: GI 8-0873
DR. W. EISIN - EISINAS
AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINE CHIRURGIJA
6132 So. Kedzie Ave., WA 5-2670
Valandos pagal susitarimą. Jei neat-
šiliepa, skambinti MI 3-0001.

DR. A. JENKINS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3844 WEST 63rd STREET
OFISO VALANDOS:
Kasdien nuo 1-4 popietį ir 6-8 val.
Treč. ir sekmadi. uždaryta.
Ofiso telefonai: PORTsmouth 7-6000
Rezid. telefonai: GARDen 3-7278

Ofiso telefonai: HE 4-1818 arba RE 7-9700
Rezidencijos: PR 6-9801

DR. J. MEŠKAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
VIDAUS LIGŲ SPEC.
2454 WEST 71st STREET
VALANDOS: Pirmadi. ir penktadi. nuo
2 iki 8 v. p.; antradi. ir ketvirtadi.
nuo 9 iki 11 ir nuo 4 iki 8, o sešma-
dienį nuo 9 iki 12 val.
Trečiadieniais uždaryta.

DR. FRANK PLECKAS
OPTOMETRISTAS
KALBA LIETUVISKAI
2618 W. 71st St. — Tel. 737-5149
Tikrina akis. Pritaiko akinius ir
"contact lenses".
Val. pagal susitarimą. Uždaryta treč.

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ, PUSLĖS IR
PROSTATOS CHIRURGIJA
2656 WEST 63rd STREET
Val: antradi. nuo 1-4 po pietų,
ketvirtadi. nuo 5-7 val. vak.
Ofiso telefonai: 776-2880
Naujas rez. telefonai: 448-5545

DR. R. STRIMAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika ir chirurgija
Ofisai: 2750 West 71st St.
Tel.: 925-8296
Valandos: 2-8 val. vak. Penktadienį
10-12 ir nuo 2 iki 8 val. vak.
Sėkmadieniais ir trečiadieniais
uždaryta.

Rez. tel.: WA 5-3099
DR. VYT. TAURAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika, spec. MOTERŲ ligos
Ofisai: 2652 WEST 59th STREET
Tel.: PR 8-1223
OFISO VAL.: pirm. antradi. trečiadi.
ir penkt. 2-4 ir 6-8 val. vak. Sešma-
dienis 2-4 val. po pietų ir kitu laiku
pagal susitarimą.

DR. V. P. TUMASONIS
CHIRURGAS
2454 WEST 71st STREET
Ofiso telefonai: HEMlock 4-2123
Rezid. telefonai: GIBson 8-6195
Prima ligonius pagal susitarimą. Del
valandos skambinti telefonu HE 4-2123.
Jei neatšiliepa, tai telefonu GI 8-6195

P. SILEIKIS, O. P.
ORTHOPEDAS-PROTEZISTAS
Aparatai - Protezai, Med. Ban-
džai. Speciali pagalba kojomis
(Arch Supports) ir t. t.
Val: 9-4 ir 6-8, Seštadieniais 9-1.
2850 West 63rd St., Chicago, Ill. 60629
Telefonai: PROspect 6-5084

Lietuviai išrinkite lietuvių miesto tarybą

ANTANAS W. NOVASITIS

ANTANAS W. NOVASITIS
yra republikonų partijos kandi-
datas į Philadelphia miesto
tarybą.

Jis yra veiklus lietuvių ben-
druomenėje ir nuoširdžiai rūpi-
nasi visais Lietuvos klausimais.
Kiekvienam Phila-
delphijos lietuviui turėtų giliai
rūpėti ANTANO W. NOVASI-
CIO rinkimo eiga ir laimėjimas,
nes tai yra surišta su mūsų to-
limsne lietuviško darbo sėkme.
Philadelphia lietuvių praei-
tyje dažnai plačiai ir stipriai
pasireiškė savo miesto Ameri-
kos visuomenėje, atkreipė įvai-
rių jos pareigūnų dėmesį. Užtat
ir taip svarbu šį kartą vėl Phila-
delphijos lietuviams tvirtai
pasireikšti viešumoje, tuo įro-
dant ne tik savo entuziazmą lie-
tuvių kilmės kandidatui, bet jo
išrinkimas patvirtins mūsų sto-
vį kaip įtakingos grupės politi-
niame miesto gyvenime.

Tad, Philadelphia lietuvių,
neatsisakykite progos prisidėti
prie ANTANO W. NOVASI-
CIO laimėjimo!

Sukelti lėšų šioms rinkimams
yra ruošiamas "ANTHONY W.
NOVASITIS FOR CITY COUN-
CIL" vakaras, kuris įvyks š. m.
rugsėjo mėn. 19 d., Four Chefs

svetainėje, Helleman ir Sackett
gatvių sankryžoje (netoli Frank-
ford ir Leveik) Philadelphiaje.
Vakaro pradžia 6:30 v. v. su
baru, vakariene, orkestru ir šo-
kais. Baras bus atdaras visą
vakarą.

Šio vakaro pelnas yra skiria-
mas ANTANO W. NOVASICIO
rinkimui eigai.

Lietuvi, ne tik įsigyk bilietus
šiam vakarui, bet ir jausk parei-
gą tam vakarė dalyvauti, nes
šiuose rinkimuose tiek svarbios
lėšos, kiek ir svarbus pačių
ANTANO W. NOVASICIO rė-
mėjų skaičius. Šis vakaras su-
teikia puikią progą prisidėti ir
savo bilieto kainos auka ir savo
dalyvavimu įrodyti republikonų
partijos pareigūnams, kad jų
pareikštas pasiūlykimas ANTA-
NUI W. NOVASICIUI nebus nu-
viltas — bet susilaukęs iš Phila-
delphijos lietuvių entuziastiško
patvirtinimo!

Bilietus galite įsigyti pas
kiekvieną komiteto narį arba
šiuo adresu:

ANTHONY W. NOVASITIS
FOR CITY COUNCIL
1004 Robinson Building
Philadelphia, Pa. 19102
Telefonai: LOcust 8-1587

ANEKDOTAS

Čikagoje pasklido, matyti iš
rusų okupuoto kurio krašto ši-
toks anekdotas:

Vienas Rusijos politrukas ant
stalo pasistatęs Stalino, Lenino
Kosyginą ir ... Niksono paveiks-
lus. Užėjęs pas jį kitas politru-
kas ir, pamatęs tuos paveikslius,
pareiškęs, jog esą visai tvarkoje
turėti pirmuosius tris paveikslius,
bet jis nesuprantas, kuriam
galui dar ir Niksono paveikslas
pastatytas! Pirmasis politrukas
atsakęs:

— Matai į bažnyčią neinu.
Dievą privalau netikėti, bet
kasdien pasižiūrėjęs į paveikslius,
Tėve mūsų sukalbu.

— Tai ką bendro turi tie pa-
veiksliai su Tėve mūsų, ir kaip
tu į juos žiūrėdamas meldiesi?

Politrukas taip paaiškinęs:
Visiems buvo sakę, kad Stali-
nas visų tėvas, tai ir sakau
Tėve mūsų. Lenina padarėme
šventuoju, tai ir tariu "Kurs esi
danguje. Kosyginas mus valdo,
tai ir "Tebūnie Tavo valia". O
į Niksoną atsigręžęs prašau:
"Teatinie Tavo karalystė"...

Taigi gana vykęs anekdotas.
sj.

"NAUJENOS" KIEKVIE-
NO
LAKO ŽMOGAUS
DRAUGAS IR BIČTULIS

ŽVAIGŽDĖS SCENOSE

Geras scenos veiklas yra pirmoji
sąlyga sėkmingai teatro pradžiai. Jis
išsklaido mėgėjų ir žvaigždžių, išaugina
abejingą publiką, nuolatiniams mėgė-
jais, kurie drauge su artistais per-
vėna scenos burto žavesį. Artejan-
teatro sezonui, jau dabar reikia pa-
rinkti veikalus. Naujienose yra gali-
ma gauti naujausius teatrui lei-
dinius:

Antanas Rūkas, VEIKALAI SCENAI
Graziai išleista, kietais drobės virše-
liais, 180 psl. knyga. Joje du vaidini-
mai — "Bubulis ir Dundulis", 3 veik-
smų, linksmas nutikimas, taip pat
"Svajonių Salis", 5 veiksmų vaidini-
mas jaunimui ir suaugusiems. Kaina
4 dol. Puikus leidinys kiekvienam
knygos mėgėjui.

Anatolijaus Kairo trys knygos:
VIŠČIUKŲ OKIS, 2 veiksmų satyr-
inė komedija, premijuota Čikagos Soe-
nos Darbuotojų S-gos, kietais virše-
liais, kaina 1.00 dol.

DIAGNOZė, 3 veiksmų komedija iš
lietuvių gyvenimo Amerikoje. 150
psl., kaina 1.00 dol.

LAISVOS MEDIS, 4 v. istorinė pje-
sė. 120 psl., kaina 1.00 dol.

Tegul šie ir kiti scenos veikalai bū-
na aktyviu gyvuli esančioms scenoms
mėgėjų grupėms ir impulsu naujiems
ryšiams, kad lietuviškas žodis, paga-
rė, iš dirdingai išstata scenose, iš-
liktų gyvas Lietuvos ainių kalboje ir
sirdyse.

NAUJENOS,
1739 So. HALSTED STREET,
CHICAGO, ILL. 60608

P. Simono priėmimas įvairių tautų atstovams

Illinois gubernatoriaus pa-
vaduotojas (Lieutenant Gover-
nor) Paul Simon ruošia priė-
mimą visų tautybių atstovams.
Priėmimas vyks trečiadienį,
rugsėjo 22 d. nuo 5:30 iki 7:30
vakare Čikagos Sherman Hou-
se Hotel, Randolph ir Clark gat-
vių kampe, Louis XVI kambaryje.

Paul Simon pareiškė, kad
toks "All Nationalities" priė-
mimas skiriamas pademon-
struoti atbūndantį išdidumą
įvairios etninės kilmės žmonių.
Tautybėm atstovams įvairių
tautybių bendruomenių, biz-
nio ir tautinių organizacijų at-
stovai, iš viso pakviestos 32
tautybės.

Gubernatoriaus pavaduotojas
apgailestauja, kad šiame triukš-
mo ir skubėjimo pasaulyje
daug kas savo kilmę pamiršo
ir neskyrė jai didesnės reikš-
mės įvairios tautybės, iš ku-
rių sudaryta ši šalis, turi spal-
vingas ir įdomias istorijas.
Ypatingai svarbu, kad mūsų
vaikai žinotų savo šaknis, kad
jie jaustųsi išdidūs savo kilmę.
Juos reikia mokyti, kad kiek-
viena tautybė ką nors yra da-
vusi Amerikos augimui ir ame-
rikiečių išsivystymui, kartu šis
likdama savita. Paul Simon
nuomone, yra svarbu pažinti ir
studijuoti visų tautybių pap-
ročius ir istoriją.

Plėšikas savo auką nustūmė ant bėgių

Policijos patulis pastebėjęs
vieną jauną vyrą nušokant
nuo CTA traikinčio platformos
prie 55 Street ir Dan Ryan
Expressway, jį areštavo ir tuo
pačiu metu išgirdo žmones
šaukiant.

Pasirodo, tas jaunas vyras
Joseph McGee, 23 metų, plat-
formoje užpuolė keleivį John
Free, 45 metų, pagrobė jo va-
lizą ir jį nustūmęs ant bėgių,
grobiu nešinas, bandė pabėgti.
John Free nukritęs ant bėgių
palietė trečiąjį ir buvo elektros
vietoje užmuštas.
McGee kaltinamas apiplėši-
mu ir žmogžudyste.

Nedavė vandens — sušaudė

Du jauni vyrai Carl Buffett

24 metų ir jo brolis Floyd 17
metų suimti ir kalinami pasi-
kesinimui nužudyti dvi mote-
ris už tai, kad atsisakė puoti
vandens jų įkaitusiam auto-
mobilui.

Pranešimu iš Aurora, Mo.,
jiedu pasibeldė į Lauros Mc
Wirther, 74, ir jos dukters Ma-
rie, 49, namų duris ir kai šios
atsisakė atidaryti duris ir jiems
duoti vandens, jie duris atplė-
šę jas nusivėrė ir pamiškę ir
keliais šūviais sužeidę paliko
būdami tikri, kad nebegyvos.
Sunkiai sužeistos moterys nu-
gabentos į ligoninę, o piktada-
riai suimti.

Paul Simon pareiškė, kad
toks "All Nationalities" priė-
mimas skiriamas pademon-
struoti atbūndantį išdidumą
įvairios etninės kilmės žmonių.
Tautybėm atstovams įvairių
tautybių bendruomenių, biz-
nio ir tautinių organizacijų at-
stovai, iš viso pakviestos 32
tautybės.

Savo namine vaistų spintelę reikia
nepaprastai švariai ir tvarkingai už-
laikyti, kaip šiame vaizdelyje parody-
ta: išimti visas bonkutes ir nuplauti
lentynas; patikrinti visus užrašus,
kad neįvyktų klaidų, nes vaistų su-
maišymas gali būti fatališkas. Patik-
rinti, kokių vaistų trūksta ir juos pa-
pildyti, kad būtų bet kokiame ne-
tiketumui pasiruošęs.

Susirinkimų ir parengimų PRANESIMAI

— Biržų klubo piknikas įvyks š.
m. rugsėjo mėn. 19 d. įprastoje vie-
toje — prie p. Spaičio daržo. Bus do-
vanos. Užkandžiai ir kitokiomis ge-
rybėmis apsirūpina kiekvienas pagal
savo nuostata. Narius, jų šeimas ir
svečius prašome gausiai dalyvauti.
Nesivėluokime!

Klubo Valdyba

— Chicago Lietuvių Našlių, Naš-
liukų ir Pavieniu klubas rengia sma-
gų pikniką rugsėjo 19 dieną Brugun-
liens sode, 63rd ir Kean Ave. Willow
Springs. Veiks bufetas su gardžiais
valgiais ir gėrimais. Šokiams gros J.
Joniko orkestras. Bus graži dovana
laimingiesiems. Valdyba ir Komisija
kviečia visus narius ir visą linksnąją
publiką dalyvauti.
Mary Urbelis, rašt.

— Zarasikių Klubo narių susirinki-
mas po vasaros atostogų įvyks Holly-
wood svetainėje, 2417 W. 43rd St.,
sekmadienį, rugsėjo 19 d., 1 val. po
pietų. Kviečia visus narius dalyvauti
susirinkime.
Valdyba

**PLEASE
BE
CAREFUL!**
Only you
can prevent
forest fires!

REMKITE TUOS BIZNIERIUS,
KURIE GARSINASI
"NAUJIEOSE"

**GELININKAS
(PUTRAMENTAS)**
Linksmumo arba liūdesio valandoje
gražiausias gėles ir vainikai antka-
pių papuošimui ir sezoninės
kapams gėlės.
ROY R. PETRO (PUTRAMENTAS)
5525 So. Harlem Ave. — 586-1220

GUŽAUSKŲ
GELES VISOMS PROGOMS
BEVERLY HILLS GELINČIA
2443 WEST 63rd STREET
Telefonai: PR 8-0833 ir PR 8-0834

PETKUS
TĖVAS IR SŪNUS
MARQUETTE FUNERAL HOME
2533 W. 71st Street
Telefonai: GROvehill 6-2345-6
1410 So. 50th Ave., Cicero
Telefonai: TOWnhall 3-2108-9
TRYS MODERNISKOS KOPLYČIOS
AIKSTĖ AUTOMOBILIAMS PASTATYTI

Laidotuvių Direktorai
MAZEIKA & EVANS
6845 SO. WESTERN AVE.
TRYS MODERNISKOS
AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS
MAŠINOMS VIETA
REpublic 7-8600 REpublic 7-8601

EUDEIKIS
SENIAUSIA IR DIDŽIAUSIA LAIDOJIMO ĮSTAIGA
Laidotuvių DIREKTORIAI:
DOVYDAS P. GAIDAS GERALDAS F. DAIMID
4605-07 So. HERMITAGE AVENUE
Tel.: YArds 7-1741-1742
4330-34 So. CALIFORNIA AVENUE
Telefonai: LAFayette 3-0440
MODERNISKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

NARIAI:
Chicago
Lietuvių
Laidotuvių
Direktorių
Asociacijos

AMBULANCE
PATARNAVI-
MAS CIENA
IR NAKTĮ
★
TURIME
KOPLYČIAS
VISOSE MIESTO
DALYSE

ANTANAS M. PHILLIPS
3307 So. LITUANICA AVENUE. Phone: YArds 7-3401
BUTKUS - VASAITIS
1446 So. 50th Ave., Cicero, Ill. Phone: OLYmpic 2-1003

PETRAS BIELIUNAS
4348 So. CALIFORNIA AVE. Phone: LAFayette 3-3572

GEORGE F. RUDMINAS
3319 So. LITUANICA AVE. Tel.: YArds 7-1138-1139

STEP. C. LACK IR SŪNUS
(LACKAWICZ)
2424 WEST 69th STREET REpublic 7-1213
2314 WEST 23rd PLACE Virginia 7-6672

P. J. RIDIKAS
3354 So. HALSTED STREET Phone: YArds 7-1911

LEONARD BUKAUSKAS IR SŪNUS
10821 So. MICHIGAN AVE. Phone Commodore 4-2228
649 EAST 162nd ST. Phone COMmodore 4-2228
South Holland, Illinois

SMURGAINIŲ MEŠKŲ AKADEMIJA

— Meška gali išmokyti, o tokio neišmokysi! — sako žmonės apie paskutinį nevalieka, slunkių, bukagalvį. Apie tokį žmogų dar priduria.

— Jisai tinka tik meškoms vedžioti...

Lokiai, meškos, jų išvaizda ir būdas dažnai minimi mūsų liaudies priežodliuose ir patarlėse. Šmaikščioje kalboje dažnai išskyla ne visai paprastas šių žvėrių paveikslas, ne visai aiškūs žmonių santykiai su jais. Tai todėl, kad iš tikrųjų kalbama ne apie paprastus lokius ar meškas, bet apie Smurgainių akademijos auklėtinius.

Apie Smurgainių meškininkus, jų akademiją ir akademijos "studentus" išliko daug pasakojimų. Patys Smurgainys yra Tarybų Baltarusijos pakraštyje, iš Vilniaus juos galima pasiekti menų, o po to išnuomoti jį skiriasi nuo kitų šio krašto senų miestelių. Senbuvų tarpe dar gali surasti vieną kitą garsią Smurgainių riestainių kepimo specialistą. Jie pasididžiudami prisimena seną Smurgainių riestainių šlovę, kuri prieš ir dar po pirmojo pasaulinio karo sklido plačiai.

Smurgainys minimi jau XIV šimtmečyje... Yra išlikę dokumentų, kuriuose liudijama, kad Lietuvos Didžiosios kunigaikštystės stalininkas Jonas Despot-Zenovičius 1586 metais Smurgainis perleido savo broliui Kristofui Despot-Zenovičiui, Brastos kaštelionui, ir jo žmonai Teodorai Valavičiūtei.

Naujas savininkas Smurgainys apie 1590 metus įsteigė popieriaus dirbtuvę... Dirbtuvę gamino gerą popierių, kuris buvo naudojamas daugelyje kanceliarijų.

Leonas Mamoničius, spausdindamas 1619 metais Lietuvos statuta, be kito popieriaus, naudojo ir smurgainiškį...

Paskutinį kartą popierių su Smurgainių vandenženkliu galima rasti 1632 metų dokumente. Vėlyvesniais metais surašytame Smurgainių inventoriuje popieriaus dirbtuvė jau neminima. Vilniaus krašte liko legenda, kaip kadaise kunigaikštis Karolis Radvila važiuojo pas karalių Stanislovą Augustą į Varšuvą, pasikinkęs keturius lokius... O Radvilos lokiai ir buvo Smurgainių akademijos studentai...

L. Jucevičius pasakoja: "Garsi yra visoje Europoje Lietuvos meškų mokykla, įsteigta Smurgainių miestelyje, senovinėje Vilniaus vaivadijoje, Ašmenos apskrityje, kur tie keturkojai žvėrys būdavo išmokomi visokių menų, o po to išnuomoti čigonams vedžioti po pasaulį... Iš to atsirado lenkų kalboje pasakiai: "Smurgainyse auklėtas", "Smurgainių gudragalvis" ir daugelis kitų.

O štai kitas liudijimas: "Už Vilniaus yra miestelis, vadinas Smurgainimis, ten ne per seniausios sugautos krūmuose meškučius moko šokti ir dviem kojomis vaikščioti..."

Tie meškininkai, atsivedę savo gyvulius pas ūkininkus, to leidžiami, pūsdavo trimtą, šokinavo meškas, paskiau duodavo joms kepures ir prašydavo nuo šeiminių pinigų, javų, duonos ir mėsos. Visa tai padarę, nešindavo į kitą butą...

Visi sodos vaikai juos lydėdavo, o šunys už kits kitą lodavo, bet prie meškų artintis nedrįsdavo... Ūkininkai laikė meškininkus ubagais, kuriuos kiekvienas šelpiti turėjo. Meškininkai, priešingai, laikė save ponais. Kad vieną kartą kažkuo apsiriko vaikiukas senesniojo meškininko, tas balsu tarė: "Tau arti reikia ir akėti, ne ponu būt, ne meškas vedžioti!"

Taip teigia savo akimis matęs vengrus ir meškininkus Motiejus Valančius. O ką kalba apie Smurgainis kitų ano meto šaltiniai? Vartau 1886 metais Varšuvoje išleista "Visuotinę enciklopediją". Joje rašoma: "Smorgonie, Vilniaus gubernijos miestelis, penkios mylios nuo Ašmenos atstu, prie Minsko trakto. Tai XVI a. valdos turtingos kažkada Zienovičių giminės. Vienas iš jų Kristofas, Lietuvos Brastos vaivada, įvedė čia kalvinių sambūvį, bet jo sūnus, likęs kataliku, atidavė tą bažnyčią Romos klebonui. 1626 metais padaugėjo tikinčiųjų aukų tai šventykla. Ana Zofija Zienovičiūtė, Polocko kaštelionė, 1688 metais ištekėjusi už Albrechto Radvilos, Vilniaus kašteliono ir Nesvyžiaus ordinaro, įnešė tą nuosavybę į Radvilų namus. Smurgainys ilgai garsėjo ypatingesniu verslu savo miestelionių, kurie augino ir mokino meškas, vedžiodami jas beveik per visą Europą ir rodydami nustebusiems gyventojams jų šokimą ir nepaprastą paklusnumą jų plėšriųjų žvėrių. Garsėjo po visą Lenkiją ir Lietuvą tokiu mokykla, dėl juoko akademija vadinama, o po to atsirado įvairūs priežodžiai, kaip — mokynys iš Smurgainių mokyklos. Smurgainių gudruolis, mokėsi Smurgainyse ir panašiai..."

Kaip matome, Smurgainių vardas liko įamžintas ne jo turtais, ne dvarais, bet kaip tik ta kuklia mokslo įstaiga. O akademijoje mokslai buvo tokie: paskutines meškos kovas apmūdavo klumpėmis, o iš apačios įkaitindavo grindis. Meška, negalėdama prisilieti jų pirmutinėmis letenomis, šokdavo tik paskutinėmis kojomis. Tuo pat metu "profesoriai" pūsdavo trimtą, dūdas. Tokios būdavo pirmosios pamokos... Toliau mokė šokių darnumo, grakščių reveransų, dailaus apsiėjimo, skaičiavimo... Taip dresiruodavo, ruošdavo liaudies "teatrui". Akademijos "studentai" turėjo nemažą poveikį ne tik aplinkiniui, bet ir tolimu kraštu gyventojų įpročiams, buičiai, atspindėjo tautosakoję.

Lokių akademija Smurgainyse savo egzistavimą baigė prieš šimtą su truputėliu metų. Jos auklėtinių pasirodymai — tai viena populiariausių tų laikų liaudies pramogų, savitiška liaudies meno saviveiklos ir "mažojo, vaikščiavimo teatro" forma.

"Smurgainių akademijos" mokiniai su vadovais keliaudavo ne tik po Rusiją, bet ir po visą Vakarų Europą, linksmindavo pramogų ištroškusius smulkius dvarponius, miestų ir kaimų gyventojus...

Apie lokius yra išlikęs Smurgainyse ir toks posakis: "Net šlektas meškos neperreikia!" Šlektas vardas šiandien Smurgainyse nepopuliarus, juo apšaukiamas netikėlis, tinginys. Tai nuo senų laikų išliko, nuo amžių tų. Ypač nepatraukli figūra buvo smulkiąjį šlektą XVII a. pradžioje. Iš jos tyčiojamosi, ji niekinama: tai spalvingas pasėlytas ant liaudies sprando. Šlektomis garsėjo Ašmenos, Smurgainių, Lydos apylinkės. L. Jucevičius savo raštuose juos taip apibūdina girdi, šių apylinkių smulkiųjų šlektos, būdai labai gajūs, yra labai neturtingi, iš to neurtu ne jų vaikščioti išsirit nepajėgia. Jie lengvai dedasi prie tų magnatų, kurie geriau užmoką ir daugiau išgerti duoda...

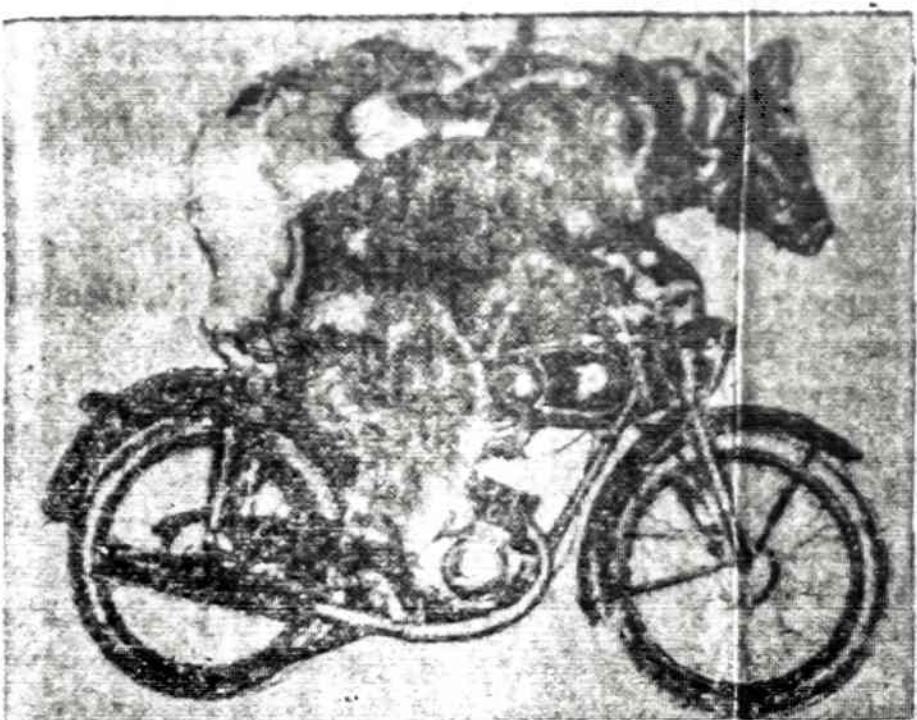
Greta šlektelių Smurgainyse gausiai pabiro čigonai, kurie gyvai konkuravo su plikbajoriais, dažnai užimdami vyraujančią padėtį. Atsistatydavo, kad visai nusigyvenę šlektėles, pamyne savo protėvių pasipūtusią bajorišką garbę, užkibę į žemės sumegusių trobelių pastoges surūdijusius kurdus, apsimetę vengrais ar čigonais ir vedini lokiais eidavo per žmones — kaulydami valgio, irabūžio ir pini-gelio...

Smurgainių čigonai turėjo senas tvirtas tradicijas. Turėjo net savo karalius, kuriuos skirdavo kunigaikštis Karolis Radvila ir kiti didžiūnai. Paskutinis Smurgainių čigonų karalius Jokūbas Tamarevičius mirė, berods, prieš aštuoniasdešimt metų...

Amžių būvyje likimas nebuvo palankus Smurgainims. 1915 metų rudenį ir 1917 metų liepos mėnesį čia vyko įnirtingos kautynės, ir miestelis liko sulygintas su žeme... 1914 metais čia gyveno 12 tūkstančių gyventojų, o po pirmojo pasaulinio karo beliko vos 154.

Dabar Smurgainys klestintis, augantis miestelis su gausiomis mokyklomis, kultūros įstaigomis, besiplečiančia pramone. Ruošiant ir renkant papildoma medžiagą apie Smurgainis, autorių nustebinę išgirstas dar vienas priežodis: "Auga derlinga it Raudondvario meška". — Mašai: "Kodėl — Raudondvario!" Pagaliau pavyko surasti atsakymą. Pasirodo, prie Nevėžio kažkurį metų devynioliktojo amžiaus pradžioje lygiagrečiai su smurgainiške veikė ir antroji lokių akademija!

Be to jau kita tema. K. B. — Vytautas Misevičius

Pasaulyje garsiausios meškų akademijos buvo Lietuvoje. Radvila Varšuvos vaivada meškas; čigonai ir bajorai jas šokinio visoj Europoje. O štai dabar Maskvos, cirko meška su meškiuku motociklu važiuoja.

HELP WANTED — MALE

Darbininkų Reikia

LAY OUT MAN

Structural Steel Shop.
Requires experienced shop lay out man.
Call 846-2636
8947 S. State St., Chicago, Ill.

BUSINESS CHANCES

Biznio Progos

DEL BLOGOS SVEIKATOS skubiai ir pigiai parduodamas išdirbtas ir gerai einantis batų taisymo būzins. Kreiptis: 2635 W. 69 STREET, CHICAGO, ILL.

Kraujo ėmimo punktų Cook apskrityje esą 26. Kai kuriose vietose mokama po \$15 už kraujo bonką.

Sveikatos ir gerovės įstaigos vėl turės darbo susitvarkyti, kaip kad turėjo tam pačiam dienraščiu prieš keletą mėnesių susekus piktadarybes senelių slaugymo namuose.

Jaunimas nesidomi būsimais rinkimais

Čikagos Rinkimų Komisijonierių taryba išlėjo 10,000 dol. ragindama jaunus balsuotojus, tarp 18 ir 21 metų registruotis rinkimų įstaigose. Ši kampanija davė menkus rezultatus, nes tik 21,000 jaunuolių užsiregistravo.

Tarybos pirm. Stanley Kuper Jr. sako, kad rinkimai dar toli ir jaunimas dar menkai domisi rinkimų pareigos atlikimu. Ateinančiais metais balsuotojų registracija pagyvėsian ti. Iki šiol iš 18, 19 ir 20 metų grupės asmenų balsuoti užsiregistravo tik 42,400, kas sudaro tik 24 nuošimčius visų miesto jaunuolių, seniai gavusių teisę balsuoti.

TRUMPAI

— Pedagoginio Lituanistikos Instituto diplomantai, kurie šiuo metu ruošiasi galutiniam Instituto baigimui: Gintaras Aukštutis, Zivile Bilaišytė. Danutė Bruškytė, Rimas Černius, Loreta Grybauskaitė, Algirdas Jasaitis, Lidija Jadvirytė, Jolita Kisieliūtė, Birutė Lieponytė, Andrius Markulis, Vytautas Miknaitis, Ramutė Plioplytė, Andrius Pioliops, Emilija Pakštaitė, Linas Raslaivičius, Vytautas Ramonis, Danguolė Stončiūtė, Augustas Šaulytė, Brunonas Traipikas, Gražina Vindašytė, Gaida Višockytė, Kristina Parėšytė (neakivaizdinio būdu, Kanada). Vieni jų yra išėję dvejų metų nustatytą mokslo programą, o kiti — trejų metų. Išėję dvejų metų programą įsigyja pradinės lituanistikos mokyklos mokytojų cenzą. Išėję visą trejų metų programą ir parašę pririntą pasirinkto dalyko (kalbos, literatūros, istorijos) diplomą darba įsigyja aukštesniosios lituanistikos mokyklos mokytojų cenzą. Jiems duodamas pasirinkto dalyko bakalaurų laipsnis. Diplomų įteikimo aktas numatytas š. m. gruodžio 11 Jaunimo Centro didžiojoje salėje.

— Pamaldos. Rugsėjo 19 dieną 3 val. po pietų, Betanijos kapinėse, laikys pamaldas kun. M. Klumbys iš Vokietijos ir N. Bozaras iš Racine, Wisc. Visi kviečiami atsilankyti. (Pr).

— Naujienų Sukaktuvinis Banketas su programa ir šokiais įvyks š. m. spalio 31 d., sekmapdij, 4 val. p. p. V. F. W. salėje, 7254 W. 63rd St., Argo, Ill. Visa lietuviška visuomenė maioniai yra kviečiama dalyvauti. Del rezervacijų prašoma rašyti į Naujienas, 1739 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608 arba skambinti HA 1-6100. Vakarienių su kokteiliu \$8.00 asmeniui.

— Pavojaus kraujo transfuzijos Chicago Tribune trijų reporterių grupė, prisimėję kraujo aukotojais, apėjo visus punktus Chicagoje, kur savanoriai dykai ar už pinigų duoda savo kraujo, kurs yra reikalingas ligoninėse po operaciniams transfuzijoms ir pan.

Pasirodo, kad kuriose centruose iš kraujo aukotojų kraujas imamas visiškai nepatikimus. "Kaip nešinio krautuojė", pasigėrė vienas "donorinis" alkoholis vardu John pats turis kraujo ligą hepatitą, bet savo kraują "oukojas" kas kelinta diena, kad gautų po penkinę dolerių vynu pirkti. "Galima tą patį dieną parduoti savo kraują po du kartus daugiau. Ypač nepatraukli figūra buvo smulkiąjį šlektą XVII a. pradžioje. Iš jos tyčiojamosi, nepaiso, bet tik gyvas ateini".

SKAITYK PATS IR PARAGING KITOS SKAITYTI NAUJIE NAS

REAL ESTATE

REAL ESTATE FOR SALE

Namai, Zemė — Pardavimui

REAL ESTATE FOR SALE

Namai, Zemė — Pardavimui

PASKOLOS PERKANT NAMUS, DAROMOS ILGIEMS TERMINAMS IR ŽEMAJMS NUOSIMČIAIS MENESINIAIS ISSIMOKEJIMAIMS

DEL VISU INFORMACIJŲ, KREIPKITES I

MUTUAL FEDERAL SAVINGS

PETRAS KAZANAUSKAS, Prezidentas

2212 W. Cermak Road Chicago, Ill. Virginia 7-7747

BUTŲ NUOMAVIMAS

NAMŲ VALDYMAS — NOTARIATAS — VERTIMAI

[VISŲ RŪŠIŲ DRAUDIMO AGENTORA]

J. BACEVICIUS — BELL REALTY

INCOME TAX SERVICE

6455 So. Kedzie Ave. — Prospect 8-2233

PARDUODAMAS 30 x 135' sklypas su 2 mašinų garažu ant jo geroje Archer ir Harlem Ave. apylinkėje. Išgristas skersgatvis. Rašyti: NAUJENOS, Box 178 1739 So. HALSTED ST. CHICAGO, ILL. 60608

PRIVATAI PARDUODAMAS 2 butų medinis namas Evergreen Parke. Po 400 val. vak. skambinti telef. GA 3-9849.

PARK FOREST Colonial 4 Bedroom House, 2 1/2 Baths. Family room, Screened Porch, 2 Car Garage, Large lot. \$45,500 Call 748-3208

MARQUETTE PARK Beautiful brick 3 flat, 16 years old. Brick 2 car garage. Custom interiors, many extras. Priced to sell. CALL 687-4707 after 6 P. M.

6 1/2 ROOM CAPE COD on 47' lot, gas hot water. Garage, finished basement. Near 55th and Western. 776-5611

RIVER WOODS — DEERFIELD AREA 4 bedrooms, 2 1/2 baths, large dining area, large family room, fireplace, radiant heat, heated 2 car garage, on 2 acres. \$55,000 BY OWNER — 945-3093

ELMHURST — BY OWNER 4 bedrooms, brick cape cod on corner lot, 2 full baths, finished family room in basement, central air cond., oversized 2 car garage. Carpeting and draper plus extras. Ex. cond. \$34,800. CALL 834-8508.

A. TVERAS LAIKRODŽIAI IR BRANGENYBES Pardavimas ir Taisymas 2546 WEST 69th STREET Tel.: REpublic 7-1941

A. & L. INSURANCE & REALTY A. LAURAITIS INCOME TAX 4645 So. ASHLAND AVE. LA 3-8775 (Currency Exchange įstaiga) Pigūs automobilių draudimai.

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ ir kitus kraštus P. NEDZINSKAS, 4069 Ashland, Chicago, Ill. 60632. Tel. YA 7-5980

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ ir kitus kraštus P. NEDZINSKAS, 4069 Ashland, Chicago, Ill. 60632. Tel. YA 7-5980

NERIS REAL ESTATE 3009 WEST 63rd STREET Tel.: 471-0321

SHAUMBURG BY OWNER 1 year brick, w-alum, siding, 4 bdrm., 1 1/2 ba., fin. fam. rm., f. bsm., 2 car att. gar. Full landscaped. Mid 40's. 529-2763

BUILDERS AND CONTRACTORS Namų Statyba ir Remontas

HEATING CONTRACTOR Irenigau naujus ir perstatu senus visų rūšių namų apšildymo pečius ir air-conditioning į naujus ir senus namus. Irenigau vandens boilerius ir stogu rinas (gutters). Darbas atliekamas greit, sąžiningai ir garantuotai. Apšaldymo įrenginiai nemokamai. Turite leidimus dirbti mieste ir užmieste.

DOMAS ŽUKAUSKAS HEATING & SHEET METAL 4444 So. WESTERN AVE. CHICAGO, ILL. 60609 TEL.: VI 7-3447

REAL ESTATE — OUT OF TOWN Nuosavybės kitur

MICHIANA NEW BUFFALO, MICH. 7 room furnished, 3 bedroom year around house, near lake, School bus. Low 20's. 726-2293 weekdays, 616 — 469-1014 weekends.

Kas tik turi gerą skonį, Viską perka pas Lieponį!

LIETUVIŲ PREKYBOS NAMAI

FURNITURE CENTER, INC.

Marquette Pk., 6211 So. Western, PR 8-5875

Vedėjas J. LIEPONIS

Pirmadieniais ir ketvirtadieniais nuo 9 iki 9:30. Kitom dienom nuo 9 iki 6 val. vak. Sekmadieniais nuo 12 iki 5 val.

BRIGHTON SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

HOME LOANS

INSURED SAVINGS

Serving the Lithuanian Community 57 years with personal attention 4071 ARCHER AVE. (WEST OF CALIFORNIA AVE.) CHICAGO, ILLINOIS 60632 — TEL.: LA 3-2428

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

VYTAUTAS ŽUKAUSKAS — MARIA NOREIKA

2608 West 69th St., Chicago, Ill. 60629. • Tel. WA 5-2787

Didelis pasirinkimas įvairių prekių. AUTOMOBILIAI, ŠALDYTUVAI, MAISTAS, PINIGAI.

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.

MARQUETTE GIFT PARCELS SERVICE

2501 W. 69th St., Chicago, Ill. 60629. — Tel. WA 5-2737

3333 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608. — Tel. 254-3320

Įvairių prekių pasirinkimas, motociklai, šaldytuvai, automobiliai, maistas, doleriniai sertifikatai.

V. VALANTINAS

MOVING — Apdraustas perkraustymas Pigus ir sąžiningas patarnavimas. Naujausi kraustymo įrankiai. Ilgų metų patyrimas.

AL NAUJOKAITIS

2022 W. 69 ST. CHICAGO, ILL. 60636. Tel. WA 5-9209

Ilgamečio BALFO pirmininko, prelado J. B. Končiaus knyga ATSIMINIMAI IŠ BALFO VEIKLOS

404 dideli puslapiai, daug nuotraukų.

Kieti viršeliai \$4.00, minkšti — \$3.00.

Įdomi knyga kiekvienam lietuviui, ypač tremtinui. Geriausia dovana globėjui, siuntusiam siuntinius į Vokietiją ir kitas tremties vietas. Knygą pasiųsime adresatui, jei pasiųsite čekį arba Money Orderį tokiu adresu:

NAUJENOS

1739 So. Halsted Street, Chicago, Illinois 60608